

I Z V J E Š Ć E

O OSOBAMA S INVALIDITETOM U REPUBLICI HRVATSKOJ

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rujan 2021.

**HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
SLUŽBA ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Zagreb, Rockefellerova 7**

IZVJEŠĆE

O OSOBAMA S INVALIDITETOM U REPUBLICI HRVATSKOJ

Autor:

doc. dr. sc. Tomislav Benjak, dr. med.
specijalist javnog zdravstva, znanstveni suradnik

Suradnici:

Robert Henig
Martina Ivanić, dipl. med. sestra
Natalie-Tanja Petreski
Manuela Radošević
Sandra Šafarić Tićak, inf.
dr. sc. Ana Vuljanić, prof.

Zagreb, rujan 2021. godine

UVOD	4
Izvori podataka	4
1. REPUBLIKA HRVATSKA	5
1.1. Opći sociodemografski podaci	5
1.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	7
2. BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA	10
2.1. Opći sociodemografski podaci	10
2.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	11
3. BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA	14
3.1. Opći sociodemografski podaci	14
3.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	15
4. DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA	18
4.1. Opći sociodemografski podaci	18
4.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	19
5. GRAD ZAGREB	22
5.1. Opći sociodemografski podaci	22
5.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	22
6. ISTARSKA ŽUPANIJA	25
6.1. Opći sociodemografski podaci	25
6.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	27
7. KARLOVAČKA ŽUPANIJA	30
7.1. Opći sociodemografski podaci	30
7.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	31
8. KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA	34
8.1. Opći sociodemografski podaci	34
8.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	35
9. KRAPINSKO-ZAGORSKA ŽUPANIJA	38
9.1. Opći sociodemografski podaci	38
9.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	40
10. LIČKO-SENJSKA ŽUPANIJA	43
10.1. Opći sociodemografski podaci	43
10.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	44
11. MEĐIMURSKA ŽUPANIJA	47
11.1. Opći sociodemografski podaci	47
11.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	48
12. OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA	51
12.1. Opći sociodemografski podaci	51
12.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	53
13. POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA	56
13.1. Opći sociodemografski podaci	56
13.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	57
14. PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA	60
14.1. Opći sociodemografski podaci	60
14.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	62
15. SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA	65
15.1. Opći sociodemografski podaci	65
15.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	66
16. SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA	69
16.1. Opći sociodemografski podaci	69
16.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	72
17. ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA	75
17.1. Opći sociodemografski podaci	75
17.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	76
18. VARAŽDINSKA ŽUPANIJA	79
18.1. Opći sociodemografski podaci	79
18.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	80

19. VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA	83
19.1. Opći sociodemografski podaci	83
19.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	84
20. VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA	87
20.1. Opći sociodemografski podaci	87
20.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	88
21. ZADARSKA ŽUPANIJA	91
21.1. Opći sociodemografski podaci	91
21.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	93
22. ZAGREBAČKA ŽUPANIJA	96
22.1. Opći sociodemografski podaci	96
22.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti	98

Uvod

Prema procjenama UN problem invalidnosti je mnogo rašireniji nego što se inače misli: od deset stanovnika svake zemlje bar je jedan u izvjesnoj mjeri invalid. Raspolaganje odgovarajućim podacima o dizabilitetu – invaliditetu preduvjet je za planiranje odgovarajućih preventivnih mjera i donošenje programa za osobe s invaliditetom. Uostalom, unapređenje razine zdravlja pučanstva ima za cilj i dodavanje života godinama, odnosno povećanje broja godina života bez bolesti i invaliditeta. Hrvatska je prepoznajući taj problem donijela Zakon o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), koji propisuje način prikupljanja, obrade i zaštite tajnosti podataka o osobama s invaliditetom. Registar se vodi u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, a počeo je s radom 2002. godine. **Prema navedenom Zakonu invaliditet je trajno ograničenje, smanjenje ili gubitak sposobnosti (koje proizlazi iz oštećenja zdravlja) neke fizičke aktivnosti ili psihičke funkcije primjerene životnoj dobi osobe i odnosi se na sposobnosti, u obliku složenih aktivnosti i ponašanja, koje su općenito prihvaćene kao bitni sastojci svakodnevnog života.**

Izvori podataka

Podaci se u Registar prikupljaju iz:

a) *Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje*

Registar preuzima kvartalno podatke od Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u elektronskom obliku o korisnicima invalidskih mirovina te osobama koje temeljem tjelesnog oštećenja ostvaruju materijalna prava iz tog Zavoda.

b) *Ministarstva hrvatskih branitelja*

Registar preuzima kvartalno podatke o hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata u elektronskom obliku te podatke za ratne vojne invalide II svjetskog rata, za osobe nastradale na služenju vojnog roka od 15. svibnja 1945. do 17. kolovoza 1990., mirnodopske i civilne invalide iz Domovinskog rata, II svjetskog rata i poraća.

c) *Socijalne skrbi*

Centri za socijalnu skrb općina dostavljaju preslike obrasca "Nalaz i mišljenje" prvostupanijskih tijela vještačenja.

e) *Prosvjete*

Županijski uredi za obrazovanje dostavljaju presliku rješenja o primjerenom obliku školovanja. Liječnici u povjerenstvu za utvrđivanje psihofizičkog stanja djeteta u sustavu školstva prijavu vrše na obrascu "Obrazac o invaliditetu". Ministarstvo znanosti i obrazovanja dostavlja presliku Drugostupanijskog tijela vještačenja o primjerenom obliku školovanja.

f) *Zdravstva*

Primarna zdravstvena zaštita i specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita prijavu dostavljaju na Obrascu o invaliditetu koji je propisan Pravilnikom o obrascu za dostavljanje podataka Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 07/02). Hrvatski zavod za javno zdravstvo (Služba za socijalnu medicinu) dostavlja godišnju bazu podataka hospitalizacija i bazu podataka o umrlima.

g) *Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka*

Temeljem čl. 6 st. 2. Pravilnika o znaku pristupačnosti (NN 16/05), nadležna tijela državne uprave dostavljaju kopije rješenja o znaku pristupačnosti Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom. Temeljem Pravilnika o postupku i načinu ostvarivanja prava na oslobađanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine (NN 143/06), nadležno ministarstvo dostavlja kopije rješenja o oslobađanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta i cestarine Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom.

i) *Zavoda za vještačenje i profesionalnu rehabilitaciju*

Zavod za vještačenje i profesionalnu rehabilitaciju dostavlja nalaz i mišljenje jedinstvenog tijela vještačenja.

Ovogodišnje izvješće o osobama s invaliditetom sadrži prikaze općih socidemografskih parametara te podatke o vrstama oštećenja i oštećenjima funkcionalnih sposobnosti za RH te za svaku županiju zasebno. Sve obrade iz ovog izvještaja radene su sa stanjem na dan 09.09.2021. godine i u potpunosti su prilagođene novom načinu vještačenja, te nema mogućnosti za podatke koji su se nekad prikupljali po starom načinu utvrđivanja invaliditeta. Iz navedenog razloga se ne može primjerice napraviti obrada prema završenom stupnju obrazovanja i životnim uvjetima (Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom to nema kao obavezno polje prilikom vještačenja). Važno je ovdje istaknuti i metodologiju izračuna prevalencija. Za izračun prevalencije invaliditeta u RH i po županijama korišteni su parametri Hrvatskog registra o osobama s invaliditetom te službene procjene broja stanovnika Državnog zavoda za statistiku za 2019. godinu.

1. Republika Hrvatska

1.1. Opći sociodemografski podaci

U Hrvatskoj, stanje na dan 09.09.2021., žive 586153 osobe s invaliditetom od čega je 335050 muškog spola (57%) i 251103 ženskog spola (43%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine oko 14,4% ukupnog stanovništva RH (tablica 2) - vidi napomenu o načinu izračuna prevalencije ispod tablice 2. Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 263526 (45%), je u radno-aktivnoj dobi, 20-64 godina, dok je 258564 (44%) osoba u dobnoj skupini 65+ (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan i u dječjoj dobi, 0-19 godina, i to u udjelu od 11%. Najveći broj osoba s invaliditetom ima prebivalište u Gradu Zagrebu i Splitsko-dalmatinskoj županiji. U te dvije županije živi 29,5% od ukupnog broja osoba s invaliditetom (tablica 1). No ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije dolazimo do podatka da je najveći udio u Šibensko-kninskoj županiji, s time da je najviša prevalencija u dječjoj dobi u Koprivničko-križevačkoj županiji, u radno-aktivnoj dobi u Požeško-slavonskoj županiji, a u Krapinsko-zagorskoj županiji u dobi iznad 65 godina (tablica 2).

Tablica 1. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, županijama prebivališta te dobnim skupinama

ŽUPANIJA PREBIVALIŠTA	Dobne skupine						Ukupno
	0-19		20-64		65+		
	m	ž	m	ž	m	ž	
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1082	639	5071	3296	3436	3983	17507
BRODSKO-POSAVSKA	950	631	7014	3064	4150	3255	19064
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	840	533	3931	2187	2887	2388	12766
GRAD ZAGREB	9057	5510	23882	20002	20353	26487	105291
ISTARSKA	1366	742	4854	3928	4371	4200	19461
KARLOVAČKA	1156	715	4941	2851	3658	4015	17336
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	1620	926	4539	3219	2807	3133	16244
KRAPINSKO-ZAGORSKA	1284	859	5642	4314	4837	4907	21843
LIČKO-SENJSKA	258	163	2210	962	1817	1400	6810
MEĐIMURSKA	1453	1025	3838	3364	2511	2414	14605
OSJEČKO-BARANJSKA	2443	1651	13473	7603	7651	7043	39864
POŽEŠKO-SLAVONSKA	501	371	3732	1991	2633	2218	11446
PRIMORSKO-GORANSKA	1859	1105	6647	5442	7098	8202	30353
SISAČKO-MOSLAVAČKA	1894	1285	7468	3943	5882	5026	25498
SPLITSKO-DALMATINSKA	4302	2890	19408	10888	15022	15016	67526
ŠIBENSKO-KNINSKA	864	510	5121	2507	4910	4551	18463
VARAŽDINSKA	1608	1055	6190	4870	4866	5599	24188
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	515	386	3899	2077	2433	2137	11447
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	1173	787	7626	3535	4720	3524	21365
ZADARSKA	1410	778	6083	2826	4964	3775	19836
ZAGREBAČKA	3409	2114	10331	7491	8329	7743	39417
Nespecificirano	215	129	5990	1276	14566	3647	25823
Ukupno	39259	24804	161890	101636	133901	124663	586153

Napomena:

1. Obrada podataka moguća je i po petogodišnjim dobnim skupinama
2. Nespecificirano – županija prebivališta nije navedena ili mjesto prebivališta nije u službenom šifarniku naselja

Tablica 2. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije te u pojedinim dobnim skupinama – prevalencija invaliditeta na 100 stanovnika

Županija prebivališta	Prevalencija invaliditeta (%)	Prevalencija invaliditeta u dobnj skupini 0-19 (%)	Prevalencija invaliditeta u dobnj skupini 20-64 (%)	Prevalencija invaliditeta u dobnj skupini 65+ (%)
ŠIBENSKO-KNINSKA	18,6	7,7	13,6	37,1
KRAPINSKO-ZAGORSKA	17,5	9,1	13,0	39,5
SISAČKO-MOSLAVAČKA	17,5	11,6	13,4	32,7
POŽEŠKO-SLAVONSKA	17,3	6,4	14,8	34,8
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	16,5	8,2	13,4	32,5
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	15,5	6,1	13,5	31,2
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	15,3	11,9	12,2	27,4
LIČKO-SENJSKA	15,3	5,4	12,4	28,9
SPLITSKO-DALMATINSKA	15,1	8,0	11,3	33,4
KARLOVAČKA	15,0	9,1	11,4	29,1
OSJEČKO-BARANJSKA	14,6	7,8	12,7	27,1
VARAŽDINSKA	14,6	8,3	10,9	32,4
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	14,2	6,2	12,6	26,4
BRODSKO-POSAVSKA	13,9	5,6	12,4	26,5
MEĐIMURSKA	13,4	10,4	11,1	24,0
GRAD ZAGREB	13,0	9,3	8,9	30,0
ZAGREBAČKA	12,7	8,9	9,6	26,4
ZADARSKA	11,8	6,5	9,2	23,2
PRIMORSKO-GORANSKA	10,7	6,4	7,2	22,7
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	10,5	5,6	8,6	20,2
ISTARSKA	9,3	5,8	6,9	18,4
Republika Hrvatska	14,4	8,2	10,8	30,6

Napomena:

- za izračun ukupne prevalencije u RH, prevalencije po županijama te prevalencije po dobnim skupinama korišteni su podaci iz tablice 1 ovoga biltena te rezultati Procjene stanovništva za 2019. (Državni zavod za statistiku, 2021.)

Prema podacima Očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom, u RH su zabilježeni podaci za 24566 osoba (50,2% muškog spola i 49,8% ženskog spola) pri čemu 14794 osoba s invaliditetom zadovoljava kriterije Pravilnika o očevidniku (NN 75/18) i poslodavac ih može računati u kvoti.

U Hrvatski registar o osobama s invaliditetom pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 47605 osoba s time da je veći broj muških osoba (64%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja i mentalna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U RH žive 64033 branitelja s invaliditetom. Zabilježeno je i 4618 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

1.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su višestruka oštećenja, oštećenja lokomotornog sustava te oštećenja drugih organa (tablica 3.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 3.b.

Tablica 3.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Višestruka oštećenja	171320	29,2	421
Oštećenja lokomotornog sustava	166348	28,4	409
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	144701	24,7	356
Mentalna oštećenja	143147	24,4	352
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	103521	17,7	255
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	33032	5,6	81
Intelektualna oštećenja	28901	4,9	71
Oštećenja vida	19132	3,3	47
Oštećenja perifernog živčanog sustava	16445	2,8	40
Oštećenja sluha	16369	2,8	40
Poremećaji iz spektra autizma	3648	0,6	9
Gluhosljepoća	173	0,03	0,4

Tablica 3.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Višestruka oštećenja	ž	6835	31079	42741
	m	12409	45170	33086
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	1357	29599	47901
	m	1646	43089	42756
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	3050	31655	44131
	m	4333	27716	33816
Mentalna oštećenja	ž	2427	25425	23357
	m	5901	57992	28045
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	5869	16835	27529
	m	8106	21775	23407
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	6128	4516	878
	m	12343	8120	1047
Intelektualna oštećenja	ž	2969	8283	952
	m	4519	11310	868
Oštećenja vida	ž	792	3248	5056
	m	971	4815	4250
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	254	3350	2796
	m	329	5946	3770
Oštećenja sluha	ž	649	2700	3431
	m	978	4750	3861
Poremećaji iz spektra autizma	ž	544	231	9
	m	2212	647	5
Gluhosljepoća	ž	7	25	40
	m	4	52	45

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u RH oko 6% od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 17359 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 936 branitelja Domovinskog rata, dok ih 163 ima 100% oštećenja kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 4 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 4. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	30470
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji	28650
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	3435
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	676
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	1440
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	22570
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	15728
H90-H95	Drugi poremećaji uha	15998
Q90	Down sindrom	1824
S48	Amputacija obje nadlaktice	71
S58	Amputacija obje podlaktice	16
S68	Amputacija obje šake	10
S78	Amputacija obje natkoljenice	41
S88	Amputacija obje potkoljenice	59
S98	Amputacija oba stopala	29
G35	Multipla skleroza	3678

* Napomena za multiplu sklerozu: Ovdje su iskazane osobe s multiplom sklerozom koje su vještačene u nekom od tijela vještačenja i ostvaruju određena invalidska prava. Ukupan broj osoba s multiplom sklerozom je znatno veći i u skladu je s rezultatima istraživanja koje je HZJZ proveo u suradnji sa Savezom društava multiple skleroze Hrvatske te taj broj iznosi 6160 (bez podjele po županijama). Ovo je važno istaknuti jer su niže navedeni podaci o osobama s multiplom sklerozom po županijama podaci samo za one osobe koje su prošle postupak vještačenja i upisane su u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom. Podaci navedenog istraživanja biti će novelirani 2022. godine.

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom u RH su psihičke bolesti te kronične bolesti (tablica 5.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 5.a i 5.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 5.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	3759	7442	7526	2822	100550	122099
Kronične bolesti	13471	24566	32955	11122	44	82158
Tjelesno oštećenje	7548	10125	8347	4840	32	30892
Intelektualne teškoće	987	1761	2732	4294	17925	27699
Poremećaj glasa, jezika i govora	674	1446	804	640	22737	26301
Oštećenje vida	1776	1647	1357	1498	11012	17290
Kronične bolesti kod djece	1146	4823	5462	2823	9	14263
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	13490
Oštećenje sluha	1107	1316	1232	530	9110	13295
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	1406	3839	5294	1537	23	12099
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	620	1764	1007	3391
Gluhosljepoća	-	-	6	26	2	34

Tablica 5.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	1475	22118	20526
	m	3495	48941	25544
Kronične bolesti	ž	885	22293	24672
	m	1063	16969	16276
Tjelesno oštećenje	ž	869	6514	9400
	m	1085	7260	5764
Intelektualne teškoće	ž	2703	8057	934
	m	4127	11029	849
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	4555	4197	488
	m	8908	7493	660
Oštećenje vida	ž	662	2857	4676
	m	811	4323	3961
Kronične bolesti kod djece	ž	6428	-	-
	m	7835	-	-
Višestruke teškoće	ž	2426	2580	49
	m	4112	4283	40
Oštećenje sluha	ž	544	2261	2563
	m	831	3962	3134
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	4476	-	-
	m	7623	-	-
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	500	217	9
	m	2047	613	5
Gluhosljepoća	ž	1	11	5
	m	2	10	5

2. Bjelovarsko-bilogorska županija

2.1. Opći sociodemografski podaci

U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., živi 17507 osoba s invaliditetom od čega je 9589 muškog spola (55%) i 7918 ženskog spola (45%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 16,5% ukupnog stanovništva Bjelovarsko-bilogorske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 8367 (48%), je u dobnoj skupini 20-64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 10% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Bjelovarsko-bilogorska županija iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ i za ukupnu prevalenciju te da ima identičan prosjek za prevalenciju u dječjoj dobi (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Bjelovarsko-bilogorske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 6 i 7.

Iz Bjelovarsko-bilogorske županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 1870 osoba s većim brojem muških osoba (63%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji živi 1721 branitelj s invaliditetom te 120 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

Tablica 6. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Bjelovarsko-bilogorske županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
BJELOVAR	6085	1,0	15
DARUVAR	1644	0,3	4
GAREŠNICA	1604	0,3	4
ČAZMA	1053	0,2	3
GRUBIŠNO POLJE	925	0,2	2
ROVIŠĆE	688	0,1	2
ĐULOVAC	471	0,1	1
NOVA RAČA	448	0,1	1
KAPELA	426	0,1	1
IVANSKA	403	0,1	1
SIRAČ	390	0,1	1
VELIKO TROJSTVO	385	0,1	1
VELIKI GRDEVAC	378	0,1	1
KONČANICA	365	0,1	1
DEŽANOVAC	364	0,1	1
ŠTEFANJE	358	0,1	1
HERCEGOVAC	301	0,1	1
ŠANDROVAC	298	0,1	1
VELIKA PISANICA	234	0	1
BEREK	232	0	1
VELIKA TRNOVITICA	172	0	0,4
ZRINSKI TOPOLOVAC	151	0	0,4
SEVERIN	132	0	0,3
Ukupno	17507		

Tablica 7. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Bjelovarsko-bilogorske županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BEREK	12	10	54	48	46	62
BJELOVAR	324	211	1657	1229	1176	1488
ČAZMA	66	43	298	184	229	233
DARUVAR	92	49	476	306	368	353
DEŽANOVAC	33	10	107	70	67	77
ĐULOVAC	44	16	178	82	81	70
GAREŠNICA	95	53	471	330	284	371
GRUBIŠNO POLJE	55	43	289	150	191	197
HERCEGOVAC	15	13	94	52	57	70
IVANSKA	35	21	101	57	89	100
KAPELA	28	15	130	73	78	102
KONČANICA	21	7	110	69	85	73
NOVA RAČA	29	13	113	85	82	126
ROVIŠĆE	74	35	225	124	116	114
SEVERIN	6	6	30	15	31	44
SIRAČ	14	12	151	76	86	51
ŠANDROVAC	20	19	86	51	52	70
ŠTEFANJE	29	20	93	66	72	78
VELIKA PISANICA	12	8	68	37	49	60
VELIKA TRNOVITICA	14	4	57	28	35	34
VELIKI GRĐEVAC	34	12	130	68	64	70
VELIKO TROJSTVO	16	12	118	73	74	92
ZRINSKI TOPOLOVAC	14	7	35	23	24	48

2.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Bjelovarsko-bilogorske županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su višestruka oštećenja te oštećenja lokomotornog sustava (tablica 8.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 8.b.

Tablica 8.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Višestruka oštećenja	6412	1,1	16
Oštećenja lokomotornog sustava	6271	1,1	15
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	4930	0,8	12
Mentalna oštećenja	4208	0,7	10
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	2990	0,5	7
Intelektualna oštećenja	1298	0,2	3
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	1136	0,2	3
Oštećenja vida	706	0,1	2
Oštećenja sluha	592	0,1	1
Oštećenja perifernog živčanog sustava	576	0,1	1
Poremećaji iz spektra autizma	74	0	0,2
Gluhoslijepoća	6	0	0

Tablica 8.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Višestruka oštećenja	ž	178	1125	1942
	m	305	1750	1112
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	29	1059	2154
	m	44	1595	1390
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	57	999	1785
	m	97	955	1037
Mentalna oštećenja	ž	60	732	795
	m	125	1798	698
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	89	553	879
	m	140	673	656
Intelektualna oštećenja	ž	108	372	45
	m	175	559	39
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	203	169	18
	m	416	294	36
Oštećenja vida	ž	21	137	208
	m	25	180	135
Oštećenja sluha	ž	14	86	156
	m	23	194	119
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	9	109	107
	m	8	211	132
Poremećaji iz spektra autizma	ž	11	5	3
	m	40	14	1
Gluhosljepoća	ž	0	0	1
	m	2	1	2

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini artropatija (M00-M25) i dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji 0,2% od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega su 724 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 21 branitelj Domovinskog rata, dok ih 3 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 9 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 9. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1029
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	722
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	64
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	17
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	43
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	661
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	566
H90-H95	Drugi poremećaji uha	582
Q90	Down sindrom	34
S48	Amputacija obje nadlaktice	1
S68	Amputacija obje šake	2
S78	Amputacija obje natkoljenice	1
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	94

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Bjelovarsko-bilogorske županije su psihičke bolesti te kronične bolesti (tablica 10.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 10.a i 10.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 10.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	215	365	216	67	2784	3647
Kronične bolesti	946	1224	925	178	1	3274
Intelektualne teškoće	50	69	111	83	952	1265
Tjelesno oštećenje	350	439	230	99	1	1119
Poremećaj glasa, jezika i govora	38	45	30	13	911	1037
Oštećenje vida	110	66	40	36	388	640
Oštećenje sluha	99	56	20	15	291	481
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	455
Kronične bolesti kod djece	47	130	88	58	0	323
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	33	65	51	27	1	177
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	6	38	24	68
Gluhosljepoća	-	-	0	3	0	3

Tablica 10.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	46	641	719
	m	90	1518	633
Kronične bolesti	ž	13	864	1099
	m	22	676	600
Intelektualne teškoće	ž	103	364	45
	m	165	549	39
Tjelesno oštećenje	ž	22	190	424
	m	26	248	209
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	192	167	9
	m	372	278	19
Oštećenje vida	ž	17	120	195
	m	23	162	123
Oštećenje sluha	ž	10	73	129
	m	21	159	89
Višestruke teškoće	ž	82	86	0
	m	123	164	0
Kronične bolesti kod djece	ž	128	-	-
	m	195	-	-
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	57	-	-
	m	120	-	-
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	9	5	3
	m	38	12	1
Gluhosljepoća	ž	0	0	0
	m	1	1	1

3. Brodsko-posavska županija

3.1. Opći sociodemografski podaci

U Brodsko-posavskoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., žive 19064 osobe s invaliditetom od čega je 12114 muškog spola (64%) i 6950 ženskog spola (36%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 13,9% ukupnog stanovništva Brodsko-posavske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 10078 (53%), je u dobnoj skupini 20-64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 8% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Brodsko-posavska županija iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, a ispod prosjeka za prevalenciju u dječjoj dobi, za dobnu skupinu 65+ te za ukupnu prevalenciju (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Brodsko-posavske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 11 i 12.

Iz Brodsko-posavske županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 1476 osoba s većim brojem muških osoba (61%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Brodsko-posavskoj županiji živi 3712 branitelja s invaliditetom te 215 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

Tablica 11. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Brodsko-posavske županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
SLAVONSKI BROD	6855	1,2	17
NOVA GRADIŠKA	2042	0,4	5
STARO PETROVO SELO	802	0,1	2
SIBINJ	794	0,1	2
REŠETARI	747	0,1	2
ORIOVAC	635	0,1	2
CERNIK	605	0,1	1
NOVA KAPELA	568	0,1	1
GARČIN	563	0,1	1
OKUČANI	504	0,1	1
DONJI ANDRIJEVCI	388	0,1	1
BUKOVLJE	352	0,1	1
BEBRINA	348	0,1	1
VRBJE	347	0,1	1
DAVOR	341	0,1	1
BRODSKI STUPNIK	322	0,1	1
VRPOLJE	310	0,1	1
VELIKA KOPANICA	295	0,1	1
GORNJI BOGIĆEVCI	294	0,1	1
PODCRKAVLJE	283	0,1	1
GORNJA VRBA	268	0,1	1
OPRISAVCI	257	0	1
KLAKAR	239	0	1
SIKIREVCI	212	0	1
SLAVONSKI ŠAMAC	186	0	0,5
DRAGALIĆ	186	0	0,5
STARA GRADIŠKA	169	0	0,4
GUNDINCI	152	0	0,4
Ukupno	19064		

Tablica 12. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Brodsko-posavske županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BEBRINA	24	21	144	49	73	37
BRODSKI STUPNIK	16	11	120	47	92	36
BUKOVLJE	21	13	161	44	78	35
CERNIK	24	16	218	93	128	126
DAVOR	20	11	161	44	60	45
DONJI ANDRIJEVCI	24	8	174	53	85	44
DRAGALIĆ	8	5	64	30	49	30
GARČIN	33	21	226	76	144	63
GORNJA VRBA	15	10	126	40	48	29
GORNJI BOGIĆEVCI	9	14	106	40	59	66
GUNDINCI	15	4	68	23	24	18
KLAKAR	11	10	105	38	51	24
NOVA GRADIŠKA	81	58	676	359	443	425
NOVA KAPELA	27	17	195	75	115	139
OKUČANI	16	16	162	86	104	120
OPRISAVCI	23	7	85	34	62	46
ORIOVAC	27	20	243	93	156	96
PODCRKAVLJE	19	8	107	48	66	35
REŠETARI	25	26	275	123	169	129
SIBINJ	41	26	309	122	190	106
SIKIREVCI	19	5	80	33	49	26
SLAVONSKI BROD	348	234	2352	1214	1492	1215
SLAVONSKI ŠAMAC	10	4	78	20	53	21
STARA GRADIŠKA	1	3	68	26	37	34
STARO PETROVO SELO	42	29	325	113	135	158
VELIKA KOPANICA	21	9	133	36	57	39
VRBJE	13	14	114	58	70	78
VRPOLJE	17	11	139	47	61	35

3.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Brodsko-posavske županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su višestruka oštećenja te oštećenja lokomotornog sustava (tablica 13.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 13.b.

Tablica 13.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Višestruka oštećenja	6275	1,1	15
Oštećenja lokomotornog sustava	5905	1,0	15
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	5023	0,9	12
Mentalna oštećenja	4608	0,8	11
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	3183	0,5	8
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	1399	0,2	3
Intelektualna oštećenja	1361	0,2	3
Oštećenja perifernog živčanog sustava	779	0,1	2
Oštećenja vida	646	0,1	2
Oštećenja sluha	592	0,1	1
Poremećaji iz spektra autizma	149	0	0,4
Gluhosljepoća	8	0	0

Tablica 13.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Višestruka oštećenja	ž	231	1135	1244
	m	393	2085	1187
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	52	893	1398
	m	51	2061	1450
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	109	1057	1385
	m	175	1127	1170
Mentalna oštećenja	ž	62	802	585
	m	131	2138	890
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	151	575	644
	m	197	982	634
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	233	241	44
	m	389	450	42
Intelektualna oštećenja	ž	97	418	61
	m	137	595	53
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	5	102	72
	m	13	434	153
Oštećenja vida	ž	32	106	152
	m	27	207	122
Oštećenja sluha	ž	19	91	108
	m	28	210	136
Poremećaji iz spektra autizma	ž	28	8	0
	m	76	37	0
Gluhosljepoća	ž	0	1	4
	m	0	1	2

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Brodsko-posavskoj županiji 0,2%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega su 333 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 52 branitelja Domovinskog rata, dok ih 7 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 14 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 14. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	970
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1096
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	149
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	24
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	53
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	988
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	562
H90-H95	Drugi poremećaji uha	593
Q90	Down sindrom	75
S48	Amputacija obje nadlaktice	2
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	1
S88	Amputacija obje potkoljenice	2
S98	Amputacija oba stopala	2
G35	Multipla skleroza	100

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Brodsko-posavske županije su psihičke bolesti te kronične bolesti (tablica 15.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 15.a i 15.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 15.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	55	232	141	41	3281	3750
Kronične bolesti	248	708	879	487	0	2322
Intelektualne teškoće	24	109	56	67	1043	1299
Poremećaj glasa, jezika i govora	14	39	16	8	1092	1169
Oštećenje vida	21	41	40	26	461	589
Kronične bolesti kod djece	32	204	167	147	0	550
Oštećenje sluha	27	25	17	19	407	495
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	452
Tjelesno oštećenje	83	182	117	64	0	446
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	13	66	84	20	1	184
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	27	49	54	130

Tablica 15.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	25	673	471
	m	60	1750	771
Kronične bolesti	ž	24	540	813
	m	35	427	483
Intelektualne teškoće	ž	80	409	58
	m	118	584	50
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	163	234	40
	m	276	427	29
Oštećenje vida	ž	28	94	138
	m	24	189	116
Kronične bolesti kod djece	ž	242	-	-
	m	308	-	-
Oštećenje sluha	ž	18	78	86
	m	24	181	108
Višestruke teškoće	ž	69	111	0
	m	120	152	0
Tjelesno oštećenje	ž	15	85	152
	m	20	105	69
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	62	-	-
	m	122	-	-
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	24	8	0
	m	65	33	0

4. Dubrovačko-neretvanska županija

4.1. Opći sociodemografski podaci

U Dubrovačko-neretvanskoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., živi 12766 osoba s invaliditetom od čega je 7658 muškog spola (60%) i 5108 ženskog spola (40%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 10,5% ukupnog stanovništva Dubrovačko-neretvanske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 6118 (48%), je u dobnoj skupini 20-64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 11% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Dubrovačko-neretvanska županija ispod prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi, za radno-aktivnu dobnu skupinu, za dobnu skupinu 65+ te za ukupnu prevalenciju (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Dubrovačko-neretvanske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 16 i 17.

Iz Dubrovačko-neretvanske županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 897 osoba s većim brojem muških osoba (63%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te mentalna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Dubrovačko-neretvanskoj županiji žive 2193 branitelja s invaliditetom te 163 osobe koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

Tablica 16. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Dubrovačko-neretvanske županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
DUBROVNIK	4218	0,7	10
METKOVIĆ	2201	0,4	5
PLOČE	1496	0,3	4
KONAVLE	765	0,1	2
ŽUPA DUBROVAČKA	725	0,1	2
OPUZEN	412	0,1	1
KORČULA	399	0,1	1
VELA LUKA	339	0,1	1
BLATO	270	0,1	1
OREBIĆ	258	0	1
DUBROVAČKO PRIMORJE	256	0	1
KULA NORINSKA	252	0	1
SLIVNO	243	0	1
STON	226	0	1
POJEZERJE	161	0	0,4
ZAŽABLJE	101	0	0,2
MLJET	83	0	0,2
SMOKVICA	78	0	0,2
LUMBARDA	77	0	0,2
LASTOVO	75	0	0,2
TRPANJ	70	0	0,2
JANJINA	60	0	0,1
Nepoznato	1	0	0
Ukupno	12766		

Tablica 17. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Dubrovačko-neretvanske županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BLATO	21	17	65	47	59	61
DUBROVAČKO PRIMORJE	16	9	79	35	76	41
DUBROVNIK	330	214	1299	774	875	726
JANJINA	2	1	23	7	13	14
KONAVLE	67	27	248	120	175	128
KORČULA	22	15	97	76	100	89
KULA NORINSKA	13	14	75	37	60	53
LASTOVO	2	1	22	8	25	17
LUMBARDA	4	4	17	15	22	15
METKOVIĆ	137	101	727	365	468	403
MLJET	3	3	21	10	28	18
OPUZEN	21	12	121	55	111	92
OREBIĆ	15	4	84	52	62	41
PLOČE	60	35	452	248	349	352
POJEZERJE	7	7	57	21	41	28
SLIVNO	9	6	82	48	59	39
SMOKVICA	7	2	21	13	22	13
STON	12	4	64	35	61	50
TRPANJ	2	1	15	10	26	16
VELA LUKA	17	14	85	65	85	73
ŽAŽABLJE	7	6	31	13	22	22
ŽUPA DUBROVAČKA	66	36	246	133	147	97

4.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Dubrovačko-neretvanske županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su višestruka oštećenja te mentalna oštećenja (tablica 18.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 18.b.

Tablica 18.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Višestruka oštećenja	3388	0,6	8
Mentalna oštećenja	3289	0,6	8
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	3160	0,5	8
Oštećenja lokomotornog sustava	3096	0,5	8
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	1903	0,3	5
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	663	0,1	2
Intelektualna oštećenja	607	0,1	1
Oštećenja vida	460	0,1	1
Oštećenja sluha	366	0,1	1
Oštećenja perifernog živčanog sustava	358	0,1	1
Poremećaji iz spektra autizma	127	0	0,3
Gluhoslijepoća	5	0	0

Tablica 18.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Višestruka oštećenja	ž	113	622	775
	m	254	995	629
Mentalna oštećenja	ž	54	604	580
	m	131	1233	687
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	98	718	888
	m	139	644	673
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	29	477	846
	m	32	917	795
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	128	377	347
	m	180	490	381
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	103	126	15
	m	233	170	16
Intelektualna oštećenja	ž	50	172	23
	m	101	239	22
Oštećenja vida	ž	19	71	109
	m	25	112	124
Oštećenja sluha	ž	23	59	67
	m	19	113	85
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	3	60	43
	m	10	158	84
Poremećaji iz spektra autizma	ž	15	6	0
	m	91	15	0
Gluhosljepoća	ž	1	0	0
	m	0	2	2

Najčešći uzroci mentalnog oštećenja koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini neurotičkih poremećaja, poremećaja vezanih uz stres i somatoformnih poremećaja (F40-F49), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Dubrovačko-neretvanskoj županiji 0,2%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega su 454 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 31 branitelj Domovinskog rata, dok ih 5 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 19 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 19. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	704
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	805
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	121
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	14
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	36
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	594
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	392
H90-H95	Drugi poremećaji uha	361
Q90	Down sindrom	63
S88	Amputacija obje potkoljenice	1
G35	Multipla skleroza	84

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Dubrovačko-neretvanske županije su psihičke bolesti te kronične bolesti (tablica 20.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 20.a i 20.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 20.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	47	99	204	111	2326	2787
Kronične bolesti	112	411	784	361	2	1670
Intelektualne teškoće	2	17	61	111	392	583
Tjelesno oštećenje	82	172	153	139	0	546
Poremećaj glasa, jezika i govora	1	6	5	5	478	495
Kronične bolesti kod djece	20	147	192	121	0	480
Oštećenje vida	24	31	32	43	291	421
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	16	84	147	93	0	340
Oštećenje sluha	8	29	42	9	225	313
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	254
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	15	73	27	115

Tablica 20.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	33	540	525
	m	65	1008	616
Kronične bolesti	ž	8	512	523
	m	9	303	315
Intelektualne teškoće	ž	48	167	23
	m	88	235	22
Tjelesno oštećenje	ž	11	128	148
	m	19	146	94
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	64	121	12
	m	127	159	12
Kronične bolesti kod djece	ž	219	-	-
	m	261	-	-
Oštećenje vida	ž	14	67	105
	m	20	97	118
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	118	-	-
	m	222	-	-
Oštećenje sluha	ž	23	48	54
	m	16	100	72
Višestruke teškoće	ž	27	65	0
	m	58	104	0
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	14	5	0
	m	81	15	0

5. Grad Zagreb

5.1. Opći sociodemografski podaci

U Gradu Zagrebu, stanje na dan 09.09.2021., živi 105291 osoba s invaliditetom od čega su 53292 muškog spola (51%) i 51999 ženskog spola (49%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 13% ukupnog stanovništva Grada Zagreba (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 46840 (44%), je u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 14% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu Grada Zagreba, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Grad Zagreb ispod prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, za dobnu skupinu 65+ te za ukupnu prevalenciju, a iznad prosjeka za prevalenciju u dječjoj dobi (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu Grada Zagreba te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 21 i 22.

Tablica 21. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu Grada Zagreba – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
GRAD ZAGREB	105291	18,0	259

Tablica 22. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu i dobnim skupinama u Gradu Zagrebu

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
GRAD ZAGREB	9057	5510	23882	20002	20353	26487

Iz Grada Zagreba, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 8910 osoba s većim brojem muških osoba (65%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te mentalna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Gradu Zagrebu živi 7089 branitelja s invaliditetom te 569 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

5.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Grada Zagreba, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su višestruka oštećenja te oštećenja lokomotornog sustava (tablica 23.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 23.b.

Tablica 23.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Višestruka oštećenja	27242	4,7	67
Oštećenja lokomotornog sustava	26853	4,6	66
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	24736	4,2	61
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	21915	3,7	54
Mentalna oštećenja	20757	3,5	51
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	6304	1,1	16
Intelektualna oštećenja	3844	0,7	9
Oštećenja vida	2498	0,4	6
Oštećenja sluha	2349	0,4	6
Oštećenja perifernog živčanog sustava	1950	0,3	5
Poremećaji iz spektra autizma	831	0,1	2
Gluhosljepoća	23	0	0,1

Tablica 23.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Višestruka oštećenja	ž	1218	5410	7396
	m	2463	5926	4829
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	263	5885	8298
	m	355	5684	6368
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	1517	3575	8706
	m	2177	3686	5075
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	615	5739	6679
	m	941	3875	4066
Mentalna oštećenja	ž	634	4757	3934
	m	1526	6574	3332
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	1359	689	98
	m	2808	1199	151
Intelektualna oštećenja	ž	430	1081	113
	m	675	1449	96
Oštećenja vida	ž	100	538	640
	m	160	624	436
Oštećenja sluha	ž	144	562	381
	m	207	669	386
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	42	502	343
	m	65	625	373
Poremećaji iz spektra autizma	ž	130	51	1
	m	491	158	0
Gluhosljepoća	ž	0	5	1
	m	0	10	7

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja središnjeg živčanog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini oštećenja vratne kralježnice (S10-S19). Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja.

Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Gradu Zagrebu 1,3% od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 5221 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 165 branitelja Domovinskog rata, dok ih 24 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 24 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 24. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	4601
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	4502
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	798
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	120
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	219
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	3216
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	2068
H90-H95	Drugi poremećaji uha	2262
Q90	Down sindrom	359
S48	Amputacija obje nadlaktice	15
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S68	Amputacija obje šake	3
S78	Amputacija obje natkoljenice	12
S88	Amputacija obje potkoljenice	11
S98	Amputacija oba stopala	4
G35	Multipla skleroza	713

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Grada Zagreba su psihičke bolesti te kronične bolesti (tablica 25.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 25.a i 25.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 25.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	609	1333	1165	315	14774	18196
Kronične bolesti	2113	3652	3805	1682	5	11257
Poremećaj glasa, jezika i govora	232	600	260	122	3931	5145
Intelektualne teškoće	213	179	232	566	2416	3606
Tjelesno oštećenje	987	1078	886	596	5	3552
Kronične bolesti kod djece	322	1124	901	573	3	2923
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	521	1196	819	287	3	2826
Oštećenje vida	230	244	136	201	1425	2236
Oštećenje sluha	182	143	210	110	1332	1977
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	1124
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	164	351	262	777
Gluhosljepoća	-	-	1	6	0	7

Tablica 25.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	389	4315	3750
	m	924	5703	3115
Kronične bolesti	ž	165	3771	2890
	m	213	2399	1819
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	1069	621	48
	m	2194	1106	107
Intelektualne teškoće	ž	369	1041	111
	m	585	1405	95
Tjelesno oštećenje	ž	129	936	851
	m	199	890	547
Kronične bolesti kod djece	ž	1249	-	-
	m	1674	-	-
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	1031	-	-
	m	1795	-	-
Oštećenje vida	ž	73	463	614
	m	127	555	404
Oštećenje sluha	ž	124	479	307
	m	176	569	322
Višestruke teškoće	ž	253	111	9
	m	566	178	7
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	121	48	1
	m	459	148	0
Gluhosljepoća	ž	0	3	1
	m	0	2	1

6. Istarska županija

6.1. Opći sociodemografski podaci

U Istarskoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., živi 19461 osoba s invaliditetom od čega je 10591 muškog spola (54%) i 8870 ženskog spola (46%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 9,3% ukupnog stanovništva Istarske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 8782 (45%), je u dobnoj skupini 20-64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 11% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Istarska županija ispod prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi, za radno-aktivnu dobnu skupinu, za dobnu skupinu 65+ te za ukupnu prevalenciju (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Istarske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 26 i 27.

Tablica 26. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Istarske županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
PULA – POLA	6669	1,1	16
ROVINJ - ROVIGNO	1288	0,2	3
POREČ - PARENZO	1255	0,2	3
LABIN	1151	0,2	3
UMAG – UMAGO	850	0,2	2
VODNJAN - DIGNANO	673	0,1	2
PAZIN	655	0,1	2
MEDULIN	600	0,1	1
MARČANA	476	0,1	1
LIŽNJAN - LISIGNANO	473	0,1	1
BUZET	451	0,1	1
FAŽANA - FASANA	405	0,1	1
RAŠA	389	0,1	1
BUJE – BUJE	351	0,1	1
ŽMINJ	282	0,1	1
KRŠAN	277	0,1	1
SVETA NEDELJA	269	0,1	1
NOVIGRAD - CITTANOVA	254	0	1
SVETVINČENAT	248	0	1
BARBAN	243	0	1
VRSAR - ORSERA	166	0	0,4
TAR-VABRIGA - TORRE-ABREGA	162	0	0,4
VIŠNJAN - VISIGNANO	153	0	0,4
PIČAN	152	0	0,4
KANFANAR	150	0	0,4
TINJAN	136	0	0,3
CEROVLJE	118	0	0,3
GRAČIŠĆE	113	0	0,3
BALE – VALLE	111	0	0,3
VIŽINADA - VISINADA	107	0	0,3
KAROJBA	100	0	0,2
BRTONIGLA - VERTENEGLIO	97	0	0,2
SVETI PETAR U ŠUMI	93	0	0,2
KAŠTELIR-LABINCI - CASTELLIERE-S. DOMENICA	87	0	0,2
LUPOGLAV	79	0	0,2
FUNTANA - FONTANE	75	0	0,2
MOTOVUN - MONTONA	74	0	0,2
GROŽNJAN - GRISIGNANA	72	0	0,2
OPRTALJ - PORTOLE	62	0	0,2
SVETI LOVREČ	61	0	0,2
LANIŠĆE	34	0	0,1
Ukupno	19461		

Tablica 27. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Istarske županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BALE - VALLE	7	6	26	18	38	16
BARBAN	15	11	36	55	64	62
BRTONIGLA - VERTENEGLIO	4	2	18	25	28	20
BUJE - BUJE	13	12	65	77	97	87
BUZET	40	20	110	94	91	96
CEROVLJE	9	4	29	25	29	22
FAŽANA - FASANA	26	22	100	80	87	90
FUNTANA - FONTANE	5	3	15	19	18	15
GRAČIŠĆE	10	4	32	28	20	19
GROŽNJAN - GRISIGNANA	3	1	14	16	21	17
KANFANAR	9	3	28	30	38	42
KAROJBA	9	3	35	24	22	7
KAŠTELIR-LABINCI - CASTELLIERE-S. DOMENICA	3	8	20	25	14	17
KRŠAN	14	9	81	54	72	47
LABIN	46	28	291	217	301	268
LANIŠĆE	2		10	7	9	6
LIŽNJAN - LISIGNANO	32	29	126	99	101	86
LUPOGLAV	6	1	11	13	29	19
MARČANA	33	19	122	100	106	96
MEDULIN	61	26	146	102	145	120
MOTOVUN - MONTONA	4	3	19	10	25	13
NOVIGRAD - CITTANOVA	16	4	60	46	55	73
OPRTLJ - PORTOLE	1	2	17	17	11	14
PAZIN	53	24	167	155	131	125
PIČAN	12	5	48	33	26	28
POREČ - PARENZO	106	47	331	264	266	241
PULA - POLA	473	241	1729	1221	1462	1543
RAŠA	20	11	120	86	83	69
ROVINJ - ROVIGNO	97	39	276	275	279	322
SVETA NEDELJA	14	16	53	42	80	64
SVETI LOVREČ	7	2	16	11	15	10
SVETI PETAR U ŠUMI	7	12	26	21	14	13
SVETVINČENAT	16	10	64	43	62	53
TAR-VABRIGA - TORRE-ABREGA	20	4	38	41	32	27
TINJAN	10	6	37	37	22	24
UMAG - UMAGO	65	39	186	202	177	181
VIŠNJAN - VISIGNANO	10	6	35	41	33	28
VIŽINADA - VISINADA	9	3	29	23	30	13
VODNJAN - DIGNANO	50	32	189	144	144	114
VRSAR - ORSERA	11	6	40	41	29	39
ŽMINJ	18	19	59	67	65	54

Iz Istarske županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 1688 osoba s većim brojem muških osoba (67%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te mentalna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Istarskoj županiji živi 780 branitelja s invaliditetom te 188 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

6.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Istarske županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su oštećenja drugih organa i višestruka oštećenja (tablica 28.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 28.b.

Tablica 28.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	6469	1,1	16
Višestruka oštećenja	5951	1,0	15
Oštećenja lokomotornog sustava	5486	0,9	13
Mentalna oštećenja	3550	0,6	9
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	3060	0,5	8
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	1092	0,2	3
Intelektualna oštećenja	892	0,2	2
Oštećenja vida	724	0,1	2
Oštećenja sluha	595	0,1	1
Oštećenja perifernog živčanog sustava	593	0,1	1
Poremećaji iz spektra autizma	183	0	0,5
Gluhosljepoća	7	0	0

Tablica 28.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	114	1530	1937
	m	181	1133	1574
Višestruka oštećenja	ž	210	1222	1390
	m	434	1530	1165
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	38	1097	1525
	m	48	1334	1444
Mentalna oštećenja	ž	61	773	522
	m	224	1443	527
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	142	651	668
	m	212	723	664
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	176	153	22
	m	407	298	36
Intelektualna oštećenja	ž	76	281	29
	m	115	360	31
Oštećenja vida	ž	18	128	193
	m	34	157	194
Oštećenja sluha	ž	17	107	129
	m	36	140	166
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	7	147	123
	m	10	183	123
Poremećaji iz spektra autizma	ž	20	10	1
	m	117	35	0
Gluhosljepoća	ž	0	2	2
	m	0	2	1

Najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52), dok najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Istarskoj županiji 0,2%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 718 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 23 branitelja Domovinskog rata, dok ih 12 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 29 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 29. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	754
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji	1031
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	171
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	34
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	62
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralični sindromi	821
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	544
H90-H95	Drugi poremećaji uha	570
Q90	Down sindrom	57
S48	Amputacija obje nadlaktice	2
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S88	Amputacija obje potkoljenice	1
G35	Multipla skleroza	203

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Istarske županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 30.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 30.a i 30.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 30.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	1372	1369	2044	190	1	4976
Psihičke bolesti	193	280	308	68	2236	3085
Tjelesno oštećenje	468	467	356	129	2	1422
Intelektualne teškoće	27	68	91	166	517	869
Poremećaj glasa, jezika i govora	14	20	18	15	776	843
Oštećenje vida	60	74	92	47	407	680
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	602
Oštećenje sluha	47	113	54	11	245	470
Kronične bolesti kod djece	40	126	197	105	2	470
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	29	79	148	30	0	286
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	32	101	42	175
Gluhosljepoća	-	-	0	1	0	1

Tablica 30.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Kronične bolesti	ž	63	1374	1350
	m	96	1013	1080
Psihičke bolesti	ž	39	679	456
	m	152	1282	477
Tjelesno oštećenje	ž	58	325	333
	m	76	324	306
Intelektualne teškoće	ž	73	276	29
	m	113	347	31
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	124	144	12
	m	265	277	21
Oštećenje vida	ž	16	117	183
	m	31	150	183
Višestruke teškoće	ž	92	138	0
	m	146	223	3
Oštećenje sluha	ž	15	87	93
	m	28	114	133
Kronične bolesti kod djece	ž	203	-	-
	m	267	-	-
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	78	-	-
	m	208	-	-
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	19	10	1
	m	111	34	0
Gluhosljepoća	ž	0	0	0
	m	0	1	0

7. Karlovačka županija

7.1. Opći sociodemografski podaci

U Karlovačkoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., živi 17336 osoba s invaliditetom od čega je 9755 muškog spola (56%) i 7581 ženskog spola (44%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 15% ukupnog stanovništva Karlovačke županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 7792 (45%), je u dobnoj skupini 20-64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 11% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Karlovačka županija iznad prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi, za radno-aktivnu dobnu skupinu te za ukupnu prevalenciju, a ispod prosjeka RH za dobnu skupinu 65+ (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Karlovačke županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 31 i 32.

Iz Karlovačke županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 1017 osoba s većim brojem muških osoba (67%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Karlovačkoj županiji žive 2804 branitelja s invaliditetom te 272 osobe koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

Tablica 31. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Karlovačke županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
KARLOVAC	6999	1,2	17
OGULIN	1961	0,3	5
DUGA RESA	1639	0,3	4
SLUNJ	829	0,1	2
OZALJ	675	0,1	2
JOSIPDOL	574	0,1	1
VOJNIĆ	549	0,1	1
BARILOVIĆ	497	0,1	1
NETRETIĆ	454	0,1	1
GENERALSKI STOL	447	0,1	1
PLAŠKI	441	0,1	1
RAKOVICA	382	0,1	1
DRAGANIĆ	332	0,1	1
CETINGRAD	272	0,1	1
KRNJAK	262	0	1
LASINJA	240	0	1
TOUNJ	206	0	1
ŽAKANJE	162	0	0,4
BOSILJEVO	156	0	0,4
SABORSKO	137	0	0,3
KAMANJE	79	0	0,2
RIBNIK	42	0	0,1
Nepoznato	1	0	0
Ukupno	17336		

Tablica 32. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Karlovačke županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BARILOVIĆ	24	19	142	74	101	137
BOSILJEVO	10	3	36	27	42	38
CETINGRAD	13	5	109	34	59	52
DRAGANIĆ	43	10	92	67	61	59
DUGA RESA	130	74	422	284	327	402
GENERALSKI STOL	22	11	136	56	90	132
JOSIPDOL	40	34	180	85	133	102
KAMANJE	5	4	15	13	24	18
KARLOVAC	539	359	1951	1226	1325	1599
KRNJAK	14	6	55	37	59	91
LASINJA	12	5	81	31	63	48
NETRETIĆ	23	17	114	68	103	129
OGULIN	107	57	562	352	463	420
OZALJ	47	43	164	133	139	149
PLAŠKI	32	13	86	55	132	123
RAKOVICA	22	7	180	53	70	50
RIBNIK	0	1	12	5	12	12
SABORSKO	3	5	63	12	28	26
SLUNJ	26	14	307	89	216	177
TOUNJ	11	4	72	23	51	45
VOJNIĆ	22	14	129	90	126	168
ŽAKANJE	11	10	33	37	34	37

7.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Karlovačke županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su višestruka oštećenja i oštećenja drugih organa (tablica 33.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 33.b.

Tablica 33.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Višestruka oštećenja	5747	1,0	14
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	5532	0,9	14
Oštećenja lokomotornog sustava	5434	0,9	13
Mentalna oštećenja	4140	0,7	10
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	3399	0,6	8
Intelektualna oštećenja	876	0,2	2
Oštećenja vida	842	0,1	2
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	742	0,1	2
Oštećenja sluha	662	0,1	2
Oštećenja perifernog živčanog sustava	618	0,1	2
Poremećaji iz spektra autizma	71	0	0,2
Gluhosljepoća	10	0	0

Tablica 33.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Višestruka oštećenja	ž	168	842	1899
	m	319	1376	1143
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	84	1022	2222
	m	132	932	1140
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	34	719	1894
	m	52	1421	1314
Mentalna oštećenja	ž	69	676	945
	m	146	1526	778
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	303	495	902
	m	426	636	637
Intelektualna oštećenja	ž	84	236	34
	m	147	345	30
Oštećenja vida	ž	23	98	328
	m	20	172	201
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	136	89	29
	m	302	151	35
Oštećenja sluha	ž	13	84	180
	m	46	164	175
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	8	98	106
	m	6	241	159
Poremećaji iz spektra autizma	ž	8	2	1
	m	46	13	1
Gluhosljepoća	ž	0	1	5
	m	0	2	2

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini artropatija (M00-M25) i dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Karlovačkoj županiji 0,2%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega su 572 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 44 branitelja Domovinskog rata, dok ih 7 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 34 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 34. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1387
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1167
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	66
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	18
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	37
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	790
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	707
H90-H95	Drugi poremećaji uha	648
Q90	Down sindrom	51
S48	Amputacija obje nadlaktice	1
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S68	Amputacija obje šake	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	3
S88	Amputacija obje potkoljenice	1
S98	Amputacija oba stopala	2
G35	Multipla skleroza	103

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Karlovačke županije su psihičke bolesti te tjelesno oštećenje (tablica 35.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 35.a i 35.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 35.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	61	239	207	114	2840	3461
Tjelesno oštećenje	292	895	595	257	11	2050
Kronične bolesti	194	608	599	198	3	1602
Intelektualne teškoće	9	63	105	110	542	829
Oštećenje vida	30	45	48	51	619	793
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	44	222	430	44	0	740
Oštećenje sluha	29	66	39	9	397	540
Kronične bolesti kod djece	20	137	187	90	0	434
Poremećaj glasa, jezika i govora	3	23	16	21	352	415
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	111
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	11	38	17	66
Gluhosljepoća	-	-	1	2	0	3

Tablica 35.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	35	588	845
	m	68	1239	686
Tjelesno oštećenje	ž	21	329	877
	m	24	339	460
Kronične bolesti	ž	40	328	654
	m	42	228	310
Intelektualne teškoće	ž	70	230	34
	m	126	339	30
Oštećenje vida	ž	18	91	317
	m	15	160	192
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	283	-	-
	m	457	-	-
Oštećenje sluha	ž	10	71	135
	m	42	133	149
Kronične bolesti kod djece	ž	173	-	-
	m	261	-	-
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	43	80	20
	m	109	137	26
Višestruke teškoće	ž	22	27	0
	m	32	30	0
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	8	2	1
	m	41	13	1
Gluhosljepoća	ž	0	1	2
	m	0	0	0

8. Koprivničko-križevačka županija

8.1. Opći sociodemografski podaci

U Koprivničko-križevačkoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., žive 16244 osobe s invaliditetom od čega je 8966 muškog spola (55%) i 7278 ženskog spola (45%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 15,3% ukupnog stanovništva Koprivničko-križevačke županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 7758 (48%), je u dobnoj skupini 20-64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 16% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Koprivničko-križevačka županija iznad prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi, za radno-aktivnu dobnu skupinu te za ukupnu prevalenciju, a ispod prosjeka RH za dobnu skupinu 65+ (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Koprivničko-križevačke županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 36 i 37.

Iz Koprivničko-križevačke županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 2257 osoba s većim brojem muških osoba (65%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Koprivničko-križevačkoj županiji živi 1151 branitelj s invaliditetom te 65 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

Tablica 36. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Koprivničko-križevačke županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
KOPRIVNICA	4632	0,8	11
KRIŽEVCI	2859	0,5	7
ĐURĐEVAC	1154	0,2	3
SVETI IVAN ŽABNO	637	0,1	2
VIRJE	538	0,1	1
SOKOLOVAC	529	0,1	1
SVETI PETAR OREHOVEC	523	0,1	1
KLOŠTAR PODRAVSKI	465	0,1	1
RASINJA	462	0,1	1
NOVIGRAD PODRAVSKI	454	0,1	1
PETERANEC	442	0,1	1
GOLA	410	0,1	1
KOPRIVNIČKI BREGI	395	0,1	1
KOPRIVNIČKI IVANEC	341	0,1	1
LEGRAD	321	0,1	1
DRNJE	276	0,1	1
MOLVE	243	0	1
GORNJA RIJEKA	239	0	1
HLEBINE	223	0	1
FERDINANDOVAC	222	0	1
PODRAVSKE SESVETE	193	0	0,5
ĐELEKOVEC	189	0	0,5
KALINOVAC	177	0	0,4
KALNIK	167	0	0,4
NOVO VIRJE	153	0	0,4
Ukupno	16244		

Tablica 37. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Koprivničko-križevačke županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
DRNJE	26	22	65	55	51	57
ĐELEKOVEC	8	9	40	38	38	56
ĐURĐEVAC	111	72	291	253	198	229
FERDINANDOVAC	22	10	50	51	49	40
GOLA	48	25	119	69	53	96
GORNJA RIJEKA	16	8	83	37	44	51
HLEBINE	18	18	79	34	36	38
KALINOVAC	15	10	45	28	33	46
KALNIK	13	8	46	31	34	35
KLOŠTAR PODRAVSKI	65	36	117	99	70	78
KOPRIVNICA	477	244	1268	1017	755	871
KOPRIVNIČKI BREGI	32	30	128	85	64	56
KOPRIVNIČKI IVANEC	31	20	90	62	67	71
KRIŽEVCI	289	121	807	550	554	538
LEGRAD	21	20	89	48	68	75
MOLVE	35	13	76	42	38	39
NOVIGRAD PODRAVSKI	43	34	116	88	81	92
NOVO VIRJE	16	10	34	25	33	35
PETERANEC	59	42	127	96	57	61
PODRAVSKE SESVETE	21	7	58	40	27	40
RASINJA	39	31	130	86	81	95
SOKOLOVAC	44	22	188	79	84	112
SVETI IVAN ŽABNO	71	41	201	105	114	105
SVETI PETAR OREHOVEC	47	27	149	107	87	106
VIRJE	53	46	143	94	91	111

8.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Koprivničko-križevačke županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su višestruka oštećenja i oštećenja lokomotornog sustava (tablica 38.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 38.b.

Tablica 38.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Višestruka oštećenja	5723	1,0	14
Oštećenja lokomotornog sustava	4882	0,8	12
Mentalna oštećenja	4042	0,7	10
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	3498	0,6	9
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	2462	0,4	6
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	1485	0,3	4
Intelektualna oštećenja	1162	0,2	3
Oštećenja vida	610	0,1	1
Oštećenja sluha	565	0,1	1
Oštećenja perifernog živčanog sustava	543	0,1	1
Poremećaji iz spektra autizma	70	0	0,2
Gluhosljepoća	2	0	0

Tablica 38.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Višestruka oštećenja	ž	302	1077	1319
	m	578	1476	971
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	28	964	1549
	m	27	1172	1142
Mentalna oštećenja	ž	53	922	796
	m	151	1443	677
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodene anomalije i rijetke bolesti	ž	48	798	1039
	m	75	748	790
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	113	459	556
	m	148	625	561
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	252	189	31
	m	579	408	26
Intelektualna oštećenja	ž	116	332	40
	m	170	463	41
Oštećenja vida	ž	30	99	182
	m	44	135	120
Oštećenja sluha	ž	41	77	116
	m	70	141	120
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	7	125	100
	m	7	178	126
Poremećaji iz spektra autizma	ž	8	6	1
	m	42	13	0
Gluhosljepoća	ž	0	0	1
	m	0	0	1

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini artropatija (M00-M25) i dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci mentalnih oštećenja koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini organskih mentalnih poremećaja uključujući simptomatske poremećaje (F00-F09).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Koprivničko-križevačkoj županiji 0,2%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 481 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 12 branitelja Domovinskog rata, dok 1 osoba ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 39 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 39. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1372
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	747
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	66
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	21
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	37
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	830
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	447
H90-H95	Drugi poremećaji uha	560
Q90	Down sindrom	46
S48	Amputacija obje nadlaktice	6
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S68	Amputacija obje šake	1
S88	Amputacija obje potkoljenice	3
G35	Multipla skleroza	94

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Koprivničko-križevačke županije su psihičke bolesti te kronične bolesti (tablica 40.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 40.a i 40.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 40.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	203	289	266	170	2276	3204
Kronične bolesti	476	643	714	643	0	2476
Tjelesno oštećenje	578	568	516	455	0	2117
Poremećaj glasa, jezika i govora	10	43	45	22	1164	1284
Intelektualne teškoće	53	116	141	240	550	1100
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	872
Oštećenje vida	65	68	58	140	231	562
Oštećenje sluha	42	47	34	19	276	418
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	7	71	179	38	0	295
Kronične bolesti kod djece	23	83	108	55	0	269
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	8	34	15	57

Tablica 40.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	32	767	574
	m	81	1162	588
Kronične bolesti	ž	29	620	744
	m	25	566	492
Tjelesno oštećenje	ž	39	394	805
	m	35	458	386
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	217	180	15
	m	484	378	10
Intelektualne teškoće	ž	109	317	37
	m	155	445	37
Višestruke teškoće	ž	201	102	1
	m	356	212	0
Oštećenje vida	ž	29	90	168
	m	43	122	110
Oštećenje sluha	ž	37	60	66
	m	67	101	87
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	96	-	-
	m	199	-	-
Kronične bolesti kod djece	ž	118	-	-
	m	151	-	-
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	7	5	1
	m	32	12	0

9. Krapinsko-zagorska županija

9.1. Opći sociodemografski podaci

U Krapinsko-zagorskoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., žive 21843 osobe s invaliditetom od čega su 11763 muškog spola (54%) i 10080 ženskog spola (46%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 17,5% ukupnog stanovništva Krapinsko-zagorske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 9956 (46%), je u dobnoj skupini 20-64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 10% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Krapinsko-zagorska županija iznad prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi, za radno-aktivnu dobnu skupinu, za dobnu skupinu 65+ te za ukupnu prevalenciju (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Krapinsko-zagorske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 41 i 42.

Tablica 41. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Krapinsko-zagorske županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
KRAPINA	2104	0,4	5
ZABOK	1796	0,3	4
BEDEKOVČINA	1368	0,2	3
PREGRADA	1165	0,2	3
OROSLAVJE	1108	0,2	3
KRAPINSKE TOPLICE	1076	0,2	3
SVETI KRIŽ ZAČRETJE	1064	0,2	3
DONJA STUBICA	925	0,2	2
MARIJA BISTRICA	874	0,2	2
ZLATAR	872	0,2	2
GORNJA STUBICA	778	0,1	2
VELIKO TRGOVIŠĆE	778	0,1	2
ĐURMANEC	763	0,1	2
RADOBOJ	620	0,1	2
HUM NA SUTLI	608	0,1	1
KONJŠĆINA	515	0,1	1
PETROVSKO	503	0,1	1
STUBIČKE TOPLICE	501	0,1	1
KLANJEC	477	0,1	1
ZLATAR BISTRICA	458	0,1	1
DESINIĆ	449	0,1	1
MAČE	412	0,1	1
LOBOR	385	0,1	1
BUDINŠĆINA	378	0,1	1
MIHOVLJAN	328	0,1	1
TUHELJ	311	0,1	1
JESENJE	298	0,1	1
KRALJEVEC NA SUTLI	238	0	1
KUMROVEC	228	0	1
HRAŠĆINA	218	0	1
NOVI GOLUBOVEC	134	0	0,3
ZAGORSKA SELA	111	0	0,3
Ukupno	21843		

Tablica 42. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Krapinsko-zagorske županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BEDEKOVČINA	76	45	414	329	252	252
BUDINŠČINA	37	24	131	76	53	57
DESINIĆ	34	18	109	82	110	96
DONJA STUBICA	50	28	200	181	217	249
ĐURMANEC	30	29	189	163	192	160
GORNJA STUBICA	43	27	212	157	181	158
HRAŠČINA	17	9	68	46	31	47
HUM NA SUTLI	37	29	153	122	142	125
JESENJE	10	15	75	74	59	65
KLANJEC	34	24	143	97	90	89
KONJŠČINA	37	23	127	104	100	124
KRALJEVEC NA SUTLI	15	12	73	55	45	38
KRAPINA	141	98	480	375	479	531
KRAPINSKE TOPLICE	65	37	263	183	236	292
KUMROVEC	13	9	67	45	53	41
LOBOR	19	19	108	58	111	70
MAČE	24	17	148	78	80	65
MARIJA BISTRICA	60	37	208	184	228	157
MIHOVLJAN	14	14	97	58	81	64
NOVI GOLUBOVEC	4	7	47	19	36	21
OROSLAVJE	45	35	227	185	285	331
PETROVSKO	27	15	138	111	97	115
PREGRAĐA	89	42	311	246	245	232
RADOBOJ	30	28	148	115	149	150
STUBIČKE TOPLICE	32	19	107	87	113	143
SVETI KRIŽ ZAČRETJE	70	52	272	221	235	214
TUHELJ	15	6	93	62	67	68
VELIKO TRGOVIŠĆE	41	41	209	147	203	137
ZABOK	80	42	410	373	372	519
ZAGORSKA SELA	4	2	38	18	26	23
ZLATAR	62	40	279	171	171	149
ZLATAR BISTRICA	29	16	98	92	98	125

Iz Krapinsko-zagorske županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 2057 osoba s većim brojem muških osoba (65%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te mentalna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Krapinsko-zagorskoj županiji žive 723 branitelja s invaliditetom te 67 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

9.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Krapinsko-zagorske županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su oštećenja lokomotornog sustava i višestruka oštećenja (tablica 43.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 43.b.

Tablica 43.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Oštećenja lokomotornog sustava	7949	1,4	20
Višestruka oštećenja	7465	1,3	18
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	5801	1,0	14
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	5219	0,9	13
Mentalna oštećenja	4967	0,9	12
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	1450	0,3	4
Intelektualna oštećenja	1153	0,2	3
Oštećenja perifernog živčanog sustava	579	0,1	1
Oštećenja sluha	573	0,1	1
Oštećenja vida	569	0,1	1
Poremećaji iz spektra autizma	71	0	0,2
Gluhosljepoća	2	0	0

Tablica 43.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	107	1458	2149
	m	123	1947	2165
Višestruka oštećenja	ž	250	1320	1982
	m	399	1835	1679
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	211	833	1829
	m	289	1056	1583
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	104	1079	1643
	m	163	1002	1228
Mentalna oštećenja	ž	75	1125	982
	m	159	1627	999
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	224	242	29
	m	431	487	37
Intelektualna oštećenja	ž	83	346	42
	m	131	507	44
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	10	130	88
	m	14	210	127
Oštećenja sluha	ž	30	80	131
	m	22	162	148
Oštećenja vida	ž	26	105	135
	m	29	174	100
Poremećaji iz spektra autizma	ž	5	8	0
	m	43	15	0
Gluhosljepoća	ž	1	1	0
	m	0	0	0

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini artropatija (M00-M25) i dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja središnjeg živčanog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini oštećenja vratne kralježnice (S10-S19).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Krapinsko-zagorskoj županiji 0,2%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 380 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 9 branitelja Domovinskog rata, dok ih 5 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 44 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 44. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1461
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji	547
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	67
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	33
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	48
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	884
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	460
H90-H95	Drugi poremećaji uha	548
Q90	Down sindrom	45
S48	Amputacija obje nadlaktice	2
S58	Amputacija obje podlaktice	2
S88	Amputacija obje potkoljenice	1
S98	Amputacija oba stopala	4
G35	Multipla skleroza	154

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Krapinsko-zagorske županije su psihičke bolesti te kronične bolesti (tablica 45.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 45.a i 45.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 45.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	159	280	203	55	3701	4398
Kronične bolesti	392	932	1234	470	1	3029
Poremećaj glasa, jezika i govora	26	74	34	27	1096	1257
Intelektualne teškoće	40	45	60	161	808	1114
Tjelesno oštećenje	224	355	309	191	1	1080
Oštećenje vida	56	54	35	21	352	518
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	503
Kronične bolesti kod djece	53	188	168	83	0	492
Oštećenje sluha	65	42	43	6	327	483
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	62	155	103	44	0	364
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	6	33	30	69

Tablica 45.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	40	1013	895
	m	85	1426	939
Kronične bolesti	ž	37	754	865
	m	43	753	577
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	182	224	15
	m	350	465	21
Intelektualne teškoće	ž	74	338	42
	m	120	496	44
Tjelesno oštećenje	ž	29	197	319
	m	38	280	217
Oštećenje vida	ž	19	98	128
	m	22	155	96
Višestruke teškoće	ž	65	119	0
	m	99	216	4
Kronične bolesti kod djece	ž	223	-	-
	m	269	-	-
Oštećenje sluha	ž	26	64	105
	m	18	136	134
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	152	-	-
	m	212	-	-
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	5	7	0
	m	42	15	0

10. Ličko-senjska županija

10.1. Opći sociodemografski podaci

U Ličko-senjskoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., živi 6810 osoba s invaliditetom od čega je 4285 muškog spola (63%) i 2525 ženskog spola (37%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 15,3% ukupnog stanovništva Ličko-senjske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 3217 (47%), je u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 6% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Ličko-senjska županija iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu i za ukupnu prevalenciju, a ispod prosjeka za prevalenciju u dječjoj dobi i za dobnu skupinu 65+ (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Ličko-senjske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 46 i 47.

Tablica 46. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Ličko-senjske županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
GOSPIĆ	2099	0,4	5
OTOČAC	1271	0,2	3
SENJ	1017	0,2	3
PLITVIČKA JEZERA	438	0,1	1
PERUŠIĆ	436	0,1	1
BRINJE	402	0,1	1
NOVALJA	308	0,1	1
UDBINA	232	0	1
DONJI LAPAC	207	0	1
KARLOBAG	150	0	0,4
LOVINAC	144	0	0,4
VRHOVINE	106	0	0,3
Ukupno	6810		

Tablica 47. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Ličko-senjske županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BRINJE	23	15	128	50	133	53
DONJI LAPAC	6	5	36	27	65	68
GOSPIĆ	83	57	774	338	466	381
KARLOBAG	4	1	35	18	53	39
LOVINAC	3	2	40	16	44	39
NOVALJA	14	13	68	27	114	72
OTOČAC	60	34	487	167	347	176
PERUŠIĆ	16	6	154	47	131	82
PLITVIČKA JEZERA	21	17	144	74	92	90
SENJ	12	8	265	155	271	306
UDBINA	13	2	51	38	59	69
VRHOVINE	3	3	28	5	42	25

Iz Ličko-senjske županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 413 osoba s većim brojem muških osoba (66%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Ličko-senjskoj županiji žive 1184 branitelja s invaliditetom te 140 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

10.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Ličko-senjske županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su oštećenja lokomotornog sustava i višestruka oštećenja (tablica 48.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 48.b.

Tablica 48.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Oštećenja lokomotornog sustava	1987	0,3	5
Višestruka oštećenja	1777	0,3	4
Mentalna oštećenja	1633	0,3	4
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	1629	0,3	4
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	881	0,2	2
Intelektualna oštećenja	341	0,1	1
Oštećenja vida	276	0,1	1
Oštećenja perifernog živčanog sustava	223	0	1
Oštećenja sluha	195	0	0,5
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	175	0	0,4
Poremećaji iz spektra autizma	23	0	0,1
Gluhosljepoća	3	0	0

Tablica 48.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	7	268	564
	m	9	609	530
Višestruka oštećenja	ž	31	277	503
	m	76	511	379
Mentalna oštećenja	ž	16	241	234
	m	29	777	336
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	23	307	484
	m	24	350	441
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	28	146	208
	m	35	265	199
Intelektualna oštećenja	ž	26	90	21
	m	46	148	10
Oštećenja vida	ž	4	38	70
	m	5	73	86
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	3	26	35
	m	3	103	53
Oštećenja sluha	ž	2	25	43
	m	3	74	48
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	29	28	8
	m	45	51	14
Poremećaji iz spektra autizma	ž	2	1	0
	m	13	6	1
Gluhosljepoća	ž	0	1	1
	m	1	0	0

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini artropatija (M00-M25) i dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci mentalnih oštećenja koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini neurotičkih poremećaja, poremećaja vezanih uz stres i somatoformnih poremećaja (F40-F49).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Ličko-senjskoj županiji 0,1%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 110 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 17 branitelja Domovinskog rata, dok ih 4 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 49 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 49. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	350
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji	275
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	20
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	7
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	14
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralični sindromi	217
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	233
H90-H95	Drugi poremećaji uha	192
Q90	Down sindrom	24
S48	Amputacija obje nadlaktice	2
S68	Amputacija obje šake	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	1
S88	Amputacija obje potkoljenice	2
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	41

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Ličko-senjske županije su psihičke bolesti te kronične bolesti (tablica 50.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 50.a i 50.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 50.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	62	72	94	32	1111	1371
Kronične bolesti	225	284	297	47	1	854
Tjelesno oštećenje	151	163	222	68	0	604
Intelektualne teškoće	9	14	25	55	231	334
Oštećenje vida	26	21	27	38	143	255
Oštećenje sluha	23	11	8	4	111	157
Poremećaj glasa, jezika i govora	4	8	4	7	120	143
Kronične bolesti kod djece	12	37	32	9	0	90
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	79
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	0	16	29	1	0	46
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	2	10	11	23
Gluhosljepoća	-	-	0	2	0	2

Tablica 50.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	9	218	210
	m	23	620	291
Kronične bolesti	ž	15	193	242
	m	25	190	189
Tjelesno oštećenje	ž	10	92	229
	m	14	149	110
Intelektualne teškoće	ž	26	87	21
	m	44	146	10
Oštećenje vida	ž	4	35	66
	m	5	65	80
Oštećenje sluha	ž	2	19	37
	m	2	57	40
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	20	26	6
	m	36	48	7
Kronične bolesti kod djece	ž	46	-	-
	m	44	-	-
Višestruke teškoće	ž	13	11	0
	m	36	19	0
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	22	-	-
	m	24	-	-
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	2	1	0
	m	13	6	1
Gluhosljepoća	ž	0	1	0
	m	1	0	0

11. Međimurska županija**11.1. Opći sociodemografski podaci**

U Međimurskoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., živi 14605 osoba s invaliditetom od čega su 7802 muškog spola (53%) i 6803 ženskog spola (47%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 13,4% ukupnog stanovništva Međimurske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 7202 (49%), je u dobnoj skupini 20-64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 17% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Međimurska županija iznad prosjeka RH za prevalenciju u dječjoj dobi i za radno-aktivnu dobnu skupinu, a ispod prosjeka za dobnu skupinu 65+ i za ukupnu prevalenciju (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Međimurske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 51 i 52.

Iz Međimurske županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 2495 osoba s većim brojem muških osoba (59%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Međimurskoj županiji živi 475 branitelja s invaliditetom te 57 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

Tablica 51. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Međimurske županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
ČAKOVEC	3589	0,6	9
NEDELIŠĆE	1662	0,3	4
PRELOG	887	0,2	2
MURSKO SREDIŠĆE	823	0,1	2
MALA SUBOTICA	784	0,1	2
SVETI JURAJ NA BREGU	651	0,1	2
PRIBISLAVEC	594	0,1	1
DONJI KRALJEVEC	533	0,1	1
PODTUREN	473	0,1	1
OREHOVICA	430	0,1	1
KOTORIBA	414	0,1	1
BELICA	390	0,1	1
STRAHONINEC	362	0,1	1
SELNICA	358	0,1	1
ŠENKOVEC	325	0,1	1
GORIČAN	320	0,1	1
DOMAŠINEC	317	0,1	1
SVETI MARTIN NA MURI	303	0,1	1
SVETA Marija	260	0	1
ŠTRIGOVA	252	0	1
VRATIŠINEC	225	0	1
DONJA DUBRAVA	205	0	1
GORNJI MIHALJEVEC	200	0	0,5
DONJI VIDOVEC	160	0	0,4
DEKANOVEC	88	0	0,2
Ukupno	14605		

Tablica 52. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Medimurske županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BELICA	29	27	86	93	74	81
ČAKOVEC	373	261	860	804	601	690
DEKANOVEC	11	5	23	17	10	22
DOMAŠINEC	34	22	85	62	61	53
DONJA DUBRAVA	12	6	61	51	40	35
DONJI KRALJEVEC	36	27	127	134	111	98
DONJI VIDOVEC	16	5	49	35	29	26
GORIČAN	27	14	98	89	52	40
GORNJI MIHALJEVEC	13	11	53	38	50	35
KOTORIBA	55	25	116	89	77	52
MALA SUBOTICA	106	77	185	193	123	100
MURSKO SREDIŠĆE	76	72	232	186	130	127
NEDELIŠĆE	187	129	436	410	239	261
OREHOVICA	53	43	132	101	65	36
PODTUREN	49	34	133	113	85	59
PRELOG	69	50	235	212	176	145
PRIBISLAVEC	74	70	181	123	80	66
SELNICA	26	17	127	94	60	34
STRAHONINEC	29	20	71	75	73	94
SVETA MARIJA	28	7	67	51	48	59
SVETI JURAJ NA BREGU	54	38	177	161	123	98
SVETI MARTIN NA MURI	25	14	101	67	47	49
ŠENKOVEC	27	19	76	63	60	80
ŠTRIGOVA	28	24	64	51	48	37
VRATIŠINEC	16	8	63	52	49	37

11.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Medimurske županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su višestruka oštećenja i oštećenja lokomotornog sustava (tablica 53.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 53.b.

Tablica 53.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Višestruka oštećenja	5807	1,0	14
Oštećenja lokomotornog sustava	4457	0,8	11
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	3888	0,7	10
Mentalna oštećenja	3209	0,6	8
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	2505	0,4	6
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	1794	0,3	4
Intelektualna oštećenja	1630	0,3	4
Oštećenja vida	770	0,1	2
Oštećenja sluha	604	0,1	1
Oštećenja perifernog živčanog sustava	476	0,1	1
Poremećaji iz spektra autizma	89	0	0,2
Gluhoslijepoća	8	0	0

Tablica 53.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Višestruka oštećenja	ž	411	1334	1050
	m	595	1686	731
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	52	1114	1154
	m	58	1095	984
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	96	991	982
	m	150	861	808
Mentalna oštećenja	ž	91	849	555
	m	221	1071	422
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	160	530	494
	m	211	667	443
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	304	329	44
	m	522	561	34
Intelektualna oštećenja	ž	245	433	29
	m	325	561	37
Oštećenja vida	ž	90	143	151
	m	75	211	100
Oštećenja sluha	ž	35	99	134
	m	50	140	146
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	5	149	103
	m	9	136	74
Poremećaji iz spektra autizma	ž	10	7	0
	m	66	6	0
Gluhosljepoća	ž	0	0	2
	m	0	3	3

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Međimurskoj županiji 0,2%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 459 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 12 branitelja Domovinskog rata, dok 1 osoba ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 54 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 54. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	869
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	684
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	84
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	18
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	38
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	779
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	585
H90-H95	Drugi poremećaji uha	619
Q90	Down sindrom	61
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	4
S88	Amputacija obje potkoljenice	1
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	105

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Međimurske županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 55.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 55.a i 55.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 55.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	653	748	869	340	4	2614
Psihičke bolesti	125	167	161	64	1948	2465
Intelektualne teškoće	75	108	133	146	1102	1564
Poremećaj glasa, jezika i govora	29	28	21	20	1434	1532
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	1140
Tjelesno oštećenje	318	358	293	159	2	1130
Oštećenje vida	101	95	75	53	384	708
Kronične bolesti kod djece	46	112	225	110	0	493
Oštećenje sluha	48	86	63	15	258	470
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	36	77	217	64	1	395
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	29	37	18	84
Gluhosljepoća	-	-	0	3	0	3

Tablica 55.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Kronične bolesti	ž	55	864	534
	m	56	690	415
Psihičke bolesti	ž	46	665	428
	m	105	867	354
Intelektualne teškoće	ž	224	422	29
	m	303	549	37
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	251	314	23
	m	400	533	11
Višestruke teškoće	ž	192	251	1
	m	249	444	3
Tjelesno oštećenje	ž	56	250	254
	m	54	332	184
Oštećenje vida	ž	85	134	141
	m	71	188	89
Kronične bolesti kod djece	ž	221	-	-
	m	272	-	-
Oštećenje sluha	ž	24	71	104
	m	43	107	121
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	149	-	-
	m	246	-	-
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	9	7	0
	m	62	6	0
Gluhosljepoća	ž	0	0	0
	m	0	2	1

12. Osječko-baranjska županija

12.1. Opći sociodemografski podaci

U Osječko-baranjskoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., žive 39864 osobe s invaliditetom od čega je 23567 muškog spola (59%) i 16297 ženskog spola (41%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 14,6% ukupnog stanovništva Osječko-baranjske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 21076 (53%), je u dobnoj skupini 20-64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 10% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Osječko-baranjska županija iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, ispod prosjeka za dječju dob i dobnu skupinu 65+, a ukupna prevalencija je malo iznad prosjeka RH (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Osječko-baranjske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 56. i 57.

Tablica 56. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Osječko-baranjske županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
OSIJEK	15202	2,6	37
ĐAKOVO	3325	0,6	8
NAŠICE	2188	0,4	5
BELIŠĆE	1540	0,3	4
ČEPIN	1519	0,3	4
VALPOVO	1482	0,3	4
ĐURĐENOVAC	1147	0,2	3
BELI MANASTIR	1111	0,2	3
DONJI MIHOLJAC	943	0,2	2
DARDA	859	0,2	2
ERDUT	844	0,1	2
BILJE	616	0,1	2
SEMJELJCI	612	0,1	2
BIZOVAC	585	0,1	1
ANTUNOVAC	579	0,1	1
KOŠKA	521	0,1	1
PODGORAČ	423	0,1	1
KNEŽEVI VINOGRADI	400	0,1	1
ČEMINAC	400	0,1	1
PETRIJEVCI	371	0,1	1
ERNESTINOVO	352	0,1	1
STRIZIVOJNA	317	0,1	1
DRENJE	306	0,1	1
PETLOVAC	295	0,1	1
VLADISLAVCI	272	0,1	1
DRAŽ	271	0,1	1
FERIČANCI	271	0,1	1
SATNICA ĐAKOVAČKA	271	0,1	1
VIŠKOVCI	258	0	1
MARIJANCI	257	0	1
POPOVAC	251	0	1
VILJEVO	242	0	1
GORJANI	226	0	1
PUNITOVCI	218	0	1
MAGADENOVAC	209	0	1
DONJA MOTIČINA	206	0	1
TRNAVA	189	0	0
ŠODOLOVCI	179	0	0
JAGODNJAK	171	0	0
LEVANJSKA VAROŠ	159	0	0
PODRAVSKA MOSLAVINA	139	0	0
VUKA	138	0	0
Ukupno	39864		

Tablica 57. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Osječko-baranjske županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
ANTUNOVAC	49	18	252	120	85	55
BELI MANASTIR	79	62	320	203	269	178
BELIŠĆE	78	93	569	304	284	212
BILJE	37	18	232	116	131	82
BIZOVAC	30	18	191	110	129	107
ČEMINAC	31	17	151	50	103	48
ČEPIN	85	61	546	282	337	208
DARDA	65	56	284	183	172	99
DONJA MOTIČINA	9	5	90	29	41	32
DONJI MIHOLJAC	58	41	312	180	212	140
DRAŽ	19	19	85	39	68	41
DRENJE	22	17	143	51	39	34
ĐAKOVO	192	134	1317	622	564	496
ĐURĐENOVAC	66	45	401	180	231	224
ERDUT	56	46	254	150	189	149
ERNESTINOVO	17	20	155	55	66	39
FERIĆANCI	15	6	109	33	57	51
GORJANI	16	18	89	33	39	31
JAGODNJAK	17	22	36	38	34	24
KNEŽEVI VINOGRADI	26	13	143	78	92	48
KOŠKA	31	26	178	85	106	95
LEVANJSKA VAROŠ	14	2	67	31	17	28
MAGADENOVAC	20	10	59	42	44	34
MARIJANCI	17	14	97	52	47	30
NAŠICE	143	88	739	417	396	405
OSIJEK	868	524	4525	3087	2885	3313
PETLOVAC	27	13	114	50	57	34
PETRIJEVCI	26	16	126	69	73	61
PODGORAČ	39	24	124	72	69	95
PODRAVSKA MOSLAVINA	17	8	59	19	25	11
POPOVAC	16	20	79	45	65	26
PUNITOVCI	18	14	77	38	39	32
SATNICA ĐAKOVAČKA	16	11	115	59	49	21
SEMELJCI	47	50	239	123	77	76
STRIZIVOJNA	29	16	140	49	50	33
ŠODOLOVCI	10	11	43	38	41	36
TRNAVA	12	8	79	30	36	24
VALPOVO	75	31	581	257	279	259
VILJEVO	19	14	71	54	50	34
VIŠKOVCI	15	10	110	51	40	32
VLADISLAVCI	13	7	105	57	41	49
VUKA	4	5	67	22	23	17

Iz Osječko-baranjske županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 4059 osoba s većim brojem muških osoba (62%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja i intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Osječko-baranjskoj županiji živi 7090 branitelja s invaliditetom te 465 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

12.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Osječko-baranjske županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su višestruka oštećenja te oštećenja lokomotornog sustava (tablica 58.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 58.b.

Tablica 58.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Višestruka oštećenja	11449	2,0	28
Oštećenja lokomotornog sustava	10411	1,8	26
Mentalna oštećenja	10325	1,8	25
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	9042	1,5	22
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	5082	0,9	13
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	2367	0,4	6
Intelektualna oštećenja	2227	0,4	5
Oštećenja vida	1230	0,2	3
Oštećenja sluha	1129	0,2	3
Oštećenja perifernog živčanog sustava	1064	0,2	3
Poremećaji iz spektra autizma	252	0	1
Gluhosljepoća	15	0	0

Tablica 58.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Višestruka oštećenja	ž	618	2314	2100
	m	989	3742	1686
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	80	1996	2539
	m	83	3280	2433
Mentalna oštećenja	ž	102	1659	1341
	m	272	5030	1921
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	191	2504	2434
	m	250	1967	1696
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	251	1064	1028
	m	345	1407	987
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	343	447	67
	m	672	768	70
Intelektualna oštećenja	ž	277	610	42
	m	406	856	36
Oštećenja vida	ž	43	216	307
	m	56	367	241
Oštećenja sluha	ž	44	191	221
	m	62	383	228
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	15	208	137
	m	13	471	220
Poremećaji iz spektra autizma	ž	45	25	0
	m	144	37	1
Gluhosljepoća	ž	1	3	3
	m	0	4	4

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju, pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci mentalnih oštećenja koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini neurotičkih poremećaja, vezanih uz stres i somatoformnih poremećaja (F40-F49).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Osječko-baranjskoj županiji 0,3%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 949 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 78 branitelja Domovinskog rata, dok ih 5 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 59. prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 59. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1641
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1546
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	238
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	30
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	89
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	1688
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	1076
H90-H95	Drugi poremećaji uha	1101
Q90	Down sindrom	129
S48	Amputacija obje nadlaktice	3
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	5
S88	Amputacija obje potkoljenice	4
S98	Amputacija oba stopala	3
G35	Multipla skleroza	245

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Osječko-baranjske županije su psihičke bolesti te kronične bolesti (tablica 60.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 60.a i 60.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 60.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	165	480	465	144	7191	8445
Kronične bolesti	649	1493	1996	827	6	4971
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	2348
Intelektualne teškoće	32	159	190	302	1441	2124
Poremećaj glasa, jezika i govora	13	27	33	73	1853	1999
Tjelesno oštećenje	249	398	350	299	1	1297
Oštećenje vida	63	71	93	101	753	1081
Oštećenje sluha	31	84	103	52	648	918
Kronične bolesti kod djece	25	164	338	140	0	667
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	17	82	267	117	1	484
Poremećaj iz autističnog spektra	-	-	22	147	64	233
Gluhoslijepeća	-	-	0	3	1	4

Tablica 60.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	74	1358	1125
	m	182	4034	1672
Kronične bolesti	ž	56	1439	1480
	m	39	1038	919
Višestruke teškoće	ž	382	513	21
	m	566	855	11
Intelektualna teškoće	ž	256	586	40
	m	368	838	36
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	280	416	35
	m	517	715	36
Tjelesno oštećenje	ž	50	294	320
	m	61	352	220
Oštećenje vida	ž	37	186	269
	m	42	325	222
Oštećenje sluha	ž	33	172	159
	m	46	329	179
Kronične bolesti kod djece	ž	318	-	-
	m	349	-	-
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	189	-	-
	m	295	-	-
Poremećaj iz autističnog spektra	ž	40	24	0
	m	134	34	1
Gluhosljepoća	ž	0	2	1
	m	0	0	1

13. Požeško-slavonska županija**13.1. Opći sociodemografski podaci**

U Požeško-slavonskoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., živi 11446 osoba s invaliditetom od čega je 6866 muškog spola (60%) i 4580 ženskog spola (40%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 17,3% ukupnog stanovništva Požeško-slavonske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 5723 (50%), je u dobnoj skupini 20-64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 8% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Požeško-slavonska županija iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ te za ukupnu prevalenciju, dok je prevalencija u dječjoj dobi ispod prosjeka RH (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Požeško-slavonske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 61 i 62.

Tablica 61. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Požeško-slavonske županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
POŽEGA	3772	0,6	9
PLETERNICA	1709	0,3	4
PAKRAC	1392	0,2	3
LIPIK	1005	0,2	2
KUTJEVO	852	0,1	2
VELIKA	752	0,1	2
BRESTOVAC	603	0,1	1
JAKŠIĆ	531	0,1	1
KAPTOL	480	0,1	1
ČAGLIN	345	0,1	1
Nepoznato	5	0	0
Ukupno	11446		

Tablica 62. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Požeško-slavonske županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BRESTOVAC	28	19	161	76	193	126
ČAGLIN	25	13	114	49	86	58
JAKŠIĆ	28	23	177	88	128	87
KAPTOL	25	9	178	79	115	74
KUTJEVO	34	23	315	146	188	146
LIPIK	57	44	306	164	227	207
PAKRAC	46	31	464	235	313	303
PLETERNICA	83	60	627	264	392	283
POŽEGA	141	120	1148	740	825	798
VELIKA	34	29	241	150	162	136

Iz Požeško-slavonske županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 835 osoba s većim brojem muških osoba (64%). Oštećenja govorno-glasovne glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Požeško-slavonskoj županiji živi 1813 branitelja s invaliditetom te 84 osobe koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

13.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Požeško-slavonske županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su višestruka oštećenja te oštećenja lokomotornog sustava (tablica 63.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 63.b.

Tablica 63.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Višestruka oštećenja	3887	0,7	10
Oštećenja lokomotornog sustava	3775	0,6	9
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	2991	0,5	7
Mentalna oštećenja	2874	0,5	7
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	1990	0,3	5
Intelektualna oštećenja	840	0,1	2
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	814	0,1	2
Oštećenja sluha	442	0,1	1
Oštećenja perifernog živčanog sustava	421	0,1	1
Oštećenja vida	412	0,1	1
Poremećaji iz spektra autizma	59	0	0
Gluhosljepoća	1	0	0

Tablica 63.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Višestruka oštećenja	ž	114	743	837
	m	165	1173	855
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	24	664	892
	m	14	1160	1021
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	48	578	906
	m	60	634	765
Mentalna oštećenja	ž	35	436	364
	m	75	1407	557
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	81	365	424
	m	84	565	471
Intelektualna oštećenja	ž	71	288	18
	m	89	346	28
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	122	143	26
	m	197	289	37
Oštećenja sluha	ž	12	63	87
	m	6	155	119
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	3	92	73
	m	1	160	92
Oštećenja vida	ž	11	93	107
	m	12	98	91
Poremećaji iz spektra autizma	ž	11	5	0
	m	36	7	0
Gluhosljepoća	ž	1	0	0
	m	0	0	0

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52) te ishemijskim bolestima srca (I20-I25).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da u Požeško-slavonskoj županiji je 0,1%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega su 393 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 28 branitelja Domovinskog rata, dok ih 2 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 64 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 64. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	725
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	434
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	57
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	14
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	30
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	567
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	390
H90-H95	Drugi poremećaji uha	449
Q90	Down sindrom	37
S68	Amputacija obje šake	1
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	61

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Požeško-slavonske županije su psihičke bolesti te kronične bolesti (tablica 65.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 65.a i 65.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 65.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	48	131	142	104	1885	2310
Kronične bolesti	296	634	750	396	0	2076
Intelektualne teškoće	56	36	84	103	549	828
Poremećaj glasa, jezika i govora	15	12	10	28	607	672
Tjelesno oštećenje	168	186	114	106	0	574
Oštećenje vida	32	26	24	59	202	343
Oštećenje sluha	17	27	16	17	260	337
Kronične bolesti kod djece	15	112	103	57	0	287
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	207
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	19	19	54	10	0	102
Poremećaj iz autističnog spektra	-	-	12	29	11	52

Tablica 65.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	23	363	281
	m	33	1138	472
Kronične bolesti	ž	8	539	692
	m	8	392	437
Intelektualne teškoće	ž	69	285	18
	m	87	342	27
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	94	131	7
	m	150	271	19
Tjelesno oštećenje	ž	13	117	182
	m	8	138	116
Oštećenje vida	ž	8	71	85
	m	7	87	85
Oštećenje sluha	ž	8	53	63
	m	4	116	93
Kronične bolesti kod djece	ž	141	-	-
	m	146	-	-
Višestruke teškoće	ž	35	49	0
	m	37	85	1
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	40	-	-
	m	62	-	-
Poremećaj iz autističnog spektra	ž	8	4	0
	m	34	6	0

14. Primorsko-goranska županija**14.1. Opći sociodemografski podaci**

U Primorsko-goranskoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., žive 30353 osobe s invaliditetom od čega su 15604 muškog spola (51%) i 14749 ženskog spola (49%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 10,7% ukupnog stanovništva Primorsko-goranske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 15300 (50%), je u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 10% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Primorsko-goranska županija ispod prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ i za ukupnu prevalenciju te da ima ispod prosjeka i prevalenciju u dječjoj dobi (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Primorsko-goranske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 66 i 67.

Tablica 66. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Primorsko-goranske županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
RIJEKA	13719	2,3	34
VIŠKOVO	1547	0,3	4
OPATIJA	1055	0,2	3
MATULJI	1044	0,2	3
CRIKVENICA	1004	0,2	2
KASTAV	974	0,2	2
DELNICE	854	0,1	2
BAKAR	807	0,1	2
ČAVLE	758	0,1	2
RAB	724	0,1	2
VRBOVSKO	715	0,1	2
MALI LOŠINJ	644	0,1	2
JELENJE	575	0,1	1
ČABAR	541	0,1	1
KRK	535	0,1	1
KRALJEVICA	427	0,1	1
NOVI VINODOLSKI	426	0,1	1
RAVNA GORA	366	0,1	1
LOVRAN	353	0,1	1
KOSTRENA	346	0,1	1
VINODOLSKA OPĆINA	300	0,1	1
MALINSKA-DUBAŠNICA	289	0	1
OMIŠALJ	236	0	1
DOBRINJ	226	0	1
FUŽINE	211	0	1
PUNAT	193	0	0
KLANA	189	0	0
CRES	181	0	0
MRKOPALJ	174	0	0
BAŠKA	159	0	0
LOKVE	151	0	0
SKRAD	145	0	0
BROD MORAVICE	143	0	0
MOŠČENIČKA DRAGA	117	0	0
LOPAR	114	0	0
VRBNIK	110	0	0
Nepoznato	1	0	0
Ukupno	30353		

Tablica 67. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Primorsko-goranske županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BAKAR	52	29	212	154	190	170
BAŠKA	7	4	33	27	51	37
BROD MORAVICE	9	4	22	26	33	49
CRES	12	6	40	32	47	44
CRIKVENICA	45	25	228	167	271	268
ČABAR	15	10	113	76	137	190
ČAVLE	52	35	164	151	188	168
DELNICE	30	21	197	174	185	247
DOBRINJ	11	8	45	34	77	51
FUŽINE	7	2	47	31	70	54
JELENJE	39	27	155	108	130	116
KASTAV	107	50	212	167	210	228
KLANA	11	3	31	37	63	44
KOSTRENA	27	18	70	66	83	82
KRALJEVICA	31	17	105	77	91	106
KRK	34	28	107	98	138	130
LOKVE	1	2	34	25	34	55
LOPAR	2	3	33	17	45	14
LOVRAN	24	15	70	60	98	86
MALI LOŠINJ	49	18	140	132	151	154
MALINSKA-DUBAŠNICA	11	17	63	35	78	85
MATULJI	95	46	213	191	234	265
MOŠČENIČKA DRAGA	6	6	28	15	35	27
MRKOPALJ	6	1	41	34	43	49
NOVI VINODOLSKI	21	10	107	51	135	102
OMIŠALJ	16	14	53	45	60	48
OPATIJA	69	43	199	180	238	326
PUNAT	4	3	50	34	58	44
RAB	21	21	149	124	225	184
RAVNA GORA	6	5	74	69	72	140
RIJEKA	869	494	2959	2541	2946	3910
SKRAD	4	1	23	17	28	72
VINODOLSKA OPĆINA	12	10	71	36	91	80
VIŠKOVO	128	94	381	292	353	299
VRBNIK	8	4	19	9	36	34
VRBOVSKO	18	11	158	110	174	244

Iz Primorsko-goranske županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 2870 osoba s većim brojem muških osoba (68%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, mentalna oštećenja te višestruka oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Primorsko-goranskoj županiji živi 1705 branitelja s invaliditetom te 236 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

14.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Primorsko-goranske županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su oštećenja drugih organa te višestruka oštećenja (tablica 68.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 68.b.

Tablica 68.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	10020	1,7	25
Višestruka oštećenja	9046	1,5	22
Oštećenja lokomotornog sustava	8233	1,4	20
Mentalna oštećenja	6757	1,2	17
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	4599	0,8	11
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	1794	0,3	4
Oštećenja vida	1212	0,2	3
Oštećenja sluha	1113	0,2	3
Intelektualna oštećenja	1016	0,2	2
Oštećenja perifernog živčanog sustava	892	0,2	2
Poremećaji iz spektra autizma	273	0	1
Gluhosljepoća	15	0	0

Tablica 68.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	184	2173	3472
	m	229	1519	2443
Višestruka oštećenja	ž	263	1646	2702
	m	551	1973	1911
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	57	1460	2815
	m	74	1701	2126
Mentalna oštećenja	ž	167	1444	1249
	m	446	2327	1124
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	182	885	1131
	m	223	1069	1109
Oštećenja glasovno govorne komunikacije	ž	344	191	43
	m	757	392	67
Oštećenja vida	ž	25	180	380
	m	37	265	325
Oštećenja sluha	ž	30	166	331
	m	40	230	316
Intelektualna oštećenja	ž	87	304	47
	m	136	394	48
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	12	172	236
	m	18	244	210
Poremećaji iz spektra autizma	ž	41	15	2
	m	153	61	1
Gluhosljepoća	ž	0	2	5
	m	0	2	6

Najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52,) dok najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini artropatija (M00-M25) i dorzopatija (M40-M54).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Primorsko-goranskoj županiji 0,3%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega su 853 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 33 branitelja Domovinskog rata, dok ih 17 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 69 prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 69. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	2132
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1877
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	246
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	53
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	89
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	1352
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	971
H90-H95	Drugi poremećaji uha	1119
Q90	Down sindrom	84
S48	Amputacija obje nadlaktice	4
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	4
S88	Amputacija obje potkoljenice	7
S98	Amputacija oba stopala	3
G35	Multipla skleroza	289

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Primorsko-goranske županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 70.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 70.a i 70.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 70.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefiniran	Ukupno
Kronične bolesti	1258	1837	2733	257	26	6111
Psihičke bolesti	267	455	727	156	4437	6042
Tjelesno oštećenje	838	923	1054	280	0	3095
Poremećaj glasa, jezika i govora	25	43	23	50	1446	1587
Oštećenje vida	128	121	90	96	664	1099
Intelektualne teškoće	35	56	113	283	504	991
Oštećenje sluha	123	75	85	20	614	917
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	657
Kronične bolesti kod djece	55	217	222	112	0	606
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	14	89	160	31	0	294
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	94	113	59	266
Gluhosljepoća	-	-	0	1	0	1

Tablica 70.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Kronične bolesti	ž	108	1541	1846
	m	124	1120	1372
Psihičke bolesti	ž	153	1304	1141
	m	401	2023	1020
Tjelesno oštećenje	ž	52	669	1021
	m	63	653	637
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	300	184	22
	m	671	365	45
Oštećenje vida	ž	19	151	360
	m	34	229	306
Intelektualne teškoće	ž	86	296	46
	m	131	384	48
Oštećenje sluha	ž	25	133	266
	m	37	197	259
Višestruke teškoće	ž	111	85	0
	m	299	162	0
Kronične bolesti kod djece	ž	279	-	-
	m	327	-	-
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	111	-	-
	m	183	-	-
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	40	13	2
	m	152	58	1
Gluhosljepoća	ž	0	1	0
	m	0	0	0

15. Sisačko-moslavačka županija**15.1. Opći sociodemografski podaci**

U Sisačko-moslavačkoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., živi 25498 osoba s invaliditetom od čega su 15244 muškog spola (60%) i 10254 ženskog spola (40%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 17,5% ukupnog stanovništva Sisačko-moslavačke županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 11411 (45%) je u dobnoj skupini 20-64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 12% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Sisačko-moslavačka županija iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ i za ukupnu prevalenciju te prevalenciju u dječjoj dobi (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Sisačko-moslavačke županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 71 i 72.

Iz Sisačko-moslavačke županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 1680 osoba s većim brojem muških osoba (63%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Sisačko-moslavačkoj županiji žive 4152 branitelja s invaliditetom te 249 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

Tablica 71. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Sisačko-moslavačke županije - prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
SISAK	7875	1,3	19
PETRINJA	3811	0,6	9
KUTINA	2745	0,5	7
NOVSKA	1998	0,3	5
GLINA	1512	0,3	4
POPOVAČA	1463	0,2	4
SUNJA	864	0,1	2
LEKENIK	855	0,1	2
DVOR	730	0,1	2
LIPOVLJANI	500	0,1	1
HRVATSKA	459	0,1	1
MARTINSKA VES	456	0,1	1
GVOZD	397	0,1	1
TOPUSKO	367	0,1	1
VELIKA LUDINA	354	0,1	1
JASENOVAC	319	0,1	1
DONJI KUKURUZARI	296	0,1	1
HRVATSKA DUBICA	288	0	1
MAJUR	209	0	1
Ukupno	25498		

Tablica 72. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Sisačko-moslavačke županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
DONJI KUKURUZARI	12	8	99	23	84	70
DVOR	26	18	142	72	291	181
GLINA	86	62	461	217	380	306
GVOZD	24	9	83	53	108	120
HRVATSKA DUBICA	13	6	98	34	76	61
HRVATSKA KOSTAJNICA	23	8	101	67	120	140
JASENOVAC	19	13	114	37	78	58
KUTINA	245	156	788	502	566	488
LEKENIK	65	47	270	151	222	100
LIPOVLJANI	36	21	154	86	105	98
MAJUR	3	3	50	27	80	46
MARTINSKA VES	39	28	140	73	93	83
NOVSKA	148	96	693	304	402	355
PETRINJA	291	196	1203	582	851	688
POPOVAČA	134	78	480	252	293	226
SISAK	619	472	2076	1245	1732	1731
SUNJA	50	33	278	105	248	150
TOPUSKO	18	13	114	56	92	74
VELIKA LUDINA	43	18	124	57	61	51

15.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Sisačko-moslavačke županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su višestruka oštećenja te oštećenja lokomotornog sustava (tablica 73.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 73.b.

Tablica 73.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Višestruka oštećenja	8623	1,5	21
Oštećenja lokomotornog sustava	7878	1,3	19
Mentalna oštećenja	7347	1,3	18
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	6301	1,1	15
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	5020	0,9	12
Intelektualna oštećenja	1538	0,3	4
Oštećenja glasovno-govorne komunikacije	1424	0,2	4
Oštećenja vida	1133	0,2	3
Oštećenja sluha	1008	0,2	2
Oštećenja perifernog živčanog sustava	943	0,2	2
Poremećaji iz spektra autizma	162	0	0
Gluhoslijepoća	9	0	0

Tablica 73.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Višestruka oštećenja	ž	348	1403	1997
	m	651	2420	1804
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	58	1229	2124
	m	85	2342	2040
Mentalna oštećenja	ž	90	1080	1008
	m	263	3307	1599
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	131	1292	1895
	m	176	1293	1514
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	447	672	1182
	m	586	992	1141
Intelektualna oštećenja	ž	214	384	41
	m	333	535	31
Oštećenja govorno- glasovne komunikacije	ž	267	155	74
	m	534	328	66
Oštećenja vida	ž	81	163	311
	m	84	261	233
Oštećenja sluha	ž	19	148	190
	m	42	319	290
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	14	183	149
	m	8	360	229
Poremećaji iz spektra autizma	ž	23	11	0
	m	100	28	0
Gluhosljepoća	ž	0	2	2
	m	0	4	1

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini artropatija (M00-M25) i dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci mentalnih oštećenja koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju, pripadaju skupini neurotičkih poremećaja, vezanih uz stres i somatoformnih poremećaja (F40-F49).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Sisačko-moslavačkoj županiji 0,2%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 579 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 47 branitelja Domovinskog rata, dok ih 5 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 74. prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 74. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1238
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1122
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	154
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	34
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	41
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	1048
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	700
H90-H95	Drugi poremećaji uha	962
Q90	Down sindrom	60
S48	Amputacija obje nadlaktice	6
S78	Amputacija obje natkoljenice	2
S88	Amputacija obje potkoljenice	4
G35	Multipla skleroza	120

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Sisačko-moslavačke županije su psihičke bolesti te kronične bolesti (tablica 75.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 75.a i 75.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 75.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	324	425	359	106	5190	6404
Kronične bolesti	782	1258	1446	407	1	3894
Intelektualne teškoće	57	169	319	251	717	1513
Tjelesno oštećenje	271	498	418	218	3	1408
Oštećenje vida	240	185	104	70	475	1074
Poremećaj glasa, jezika i govora	24	86	68	50	821	1049
Oštećenje sluha	84	106	76	63	556	885
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	75	280	454	29	2	840
Kronične bolesti kod djece	25	256	339	131	0	751
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	528
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	18	101	36	155
Gluhosljepoća	-	-	1	3	0	4

Tablica 75.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	62	926	903
	m	169	2842	1502
Kronične bolesti	ž	55	973	1207
	m	66	855	738
Intelektualne teškoće	ž	213	376	40
	m	329	524	31
Tjelesno oštećenje	ž	47	264	478
	m	68	318	233
Oštećenje vida	ž	81	154	302
	m	79	233	225
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	176	136	52
	m	353	289	43
Oštećenje sluha	ž	18	127	163
	m	40	281	256
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	336	-	-
	m	504	-	-
Kronične bolesti kod djece	ž	367	-	-
	m	384	-	-
Višestruke teškoće	ž	91	116	0
	m	156	164	1
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	22	10	0
	m	95	28	0
Gluhosljepoća	ž	0	1	1
	m	0	2	0

16. Splitsko-dalmatinska županija

16.1. Opći sociodemografski podaci

U Splitsko-dalmatinskoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., živi 67526 osoba s invaliditetom od čega su 38732 muškog spola (57%) i 28794 ženskog spola (43%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 15,1% ukupnog stanovništva Splitsko-dalmatinske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 30296 (45%), je u dobnoj skupini 20-64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 11% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Splitsko-dalmatinska županija iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ i za ukupnu prevalenciju, dok je prevalencija u dječjoj dobi malo ispod prosjeka RH (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Splitsko-dalmatinske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 76 i 77.

Tablica 76. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Splitsko-dalmatinske županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
SPLIT	25444	4,3	63
KAŠTELA	5814	1,0	14
SINJ	4734	0,8	12
SOLIN	3734	0,6	9
OMIŠ	2490	0,4	6
MAKARSKA	1709	0,3	4
IMOTSKI	1676	0,3	4
TROGIR	1657	0,3	4
TRILJ	1501	0,3	4
VRGORAC	1131	0,2	3
PODSTRANA	1122	0,2	3
DUGI RAT	981	0,2	2
OTOK	975	0,2	2
MARINA	845	0,1	2
PODBABLJE	835	0,1	2
KLIS	816	0,1	2
MUĆ	802	0,1	2
HRVACE	790	0,1	2
SEGET	749	0,1	2
PROLOŽAC	605	0,1	1
DUGOPOLJE	571	0,1	1
SUPETAR	493	0,1	1
DICMO	465	0,1	1
VRLIKA	419	0,1	1
OKRUG	398	0,1	1
RUNOVIĆI	384	0,1	1
ŠOLTA	366	0,1	1
ŠESTANOVAC	341	0,1	1
JELSA	338	0,1	1
ZMIJAVCI	331	0,1	1
GRADAC	325	0,1	1
PUČIŠĆA	317	0,1	1
PODGORA	279	0	1
VIS	274	0	1
BAŠKA VODA	274	0	1
HVAR	272	0	1
CISTA PROVO	270	0	1
STARI GRAD	267	0	1
SELCA	263	0	1
ZAGVOZD	251	0	1
LOVREČ	220	0	1
KOMIŽA	214	0	1
POSTIRA	192	0	0
TUČEPI	181	0	0
MILNA	177	0	0
BRELA	175	0	0
PRIMORSKI DOLAC	163	0	0
PRGOMET	148	0	0
LEČEVICA	148	0	0
BOL	132	0	0
NEREŽIŠĆA	116	0	0
LOKVIČIĆI	113	0	0
SUTIVAN	112	0	0
SUĆURAJ	67	0	0
ZADVARJE	45	0	0
Nepoznato	15	0	0
Ukupno	67526		

Tablica 77. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Splitsko-dalmatinske županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BAŠKA VODA	20	13	92	39	65	45
BOL	8	4	41	18	31	30
BRELA	13	4	39	27	52	40
CISTA PROVO	8	10	115	38	58	41
DICMO	24	17	166	77	110	71
DUGI RAT	63	36	313	154	224	191
DUGOPOLJE	43	26	200	101	131	70
GRADAC	14	11	97	34	96	73
HRVACE	22	11	293	101	210	153
HVAR	23	12	63	55	54	65
IMOTSKI	86	60	618	250	298	364
JELSA	27	11	46	35	134	85
KAŠTELA	575	366	1627	976	1244	1026
KLIS	44	40	278	120	189	145
KOMIŽA	9	8	43	35	60	59
LEČEVICA	7	2	43	12	50	34
LOKVIČIĆI	6	3	36	14	32	22
LOVREČ	16	3	82	31	50	38
MAKARSKA	98	67	510	298	406	330
MARINA	29	24	233	109	278	172
MILNA	5	2	32	26	61	51
MUĆ	24	16	296	116	184	166
NEREŽIŠĆA	8	3	25	10	32	38
OKRUG	27	21	90	49	117	94
OMIŠ	132	81	761	391	578	547
OTOK	57	34	369	157	177	181
PODBABLJE	43	26	248	144	186	188
PODGORA	10	16	52	39	87	75
PODSTRANA	107	67	314	196	241	197
POSTIRA	7	9	42	34	55	45
PRGOMET	2	6	40	15	43	42
PRIMORSKI DOLAC	9	4	39	29	48	34
PROLOŽAC	27	30	240	90	113	105
PUČIŠĆA	17	9	59	42	91	99
RUNOVIĆI	9	9	132	63	91	80
SEGET	52	24	223	117	186	147
SELCA	6	2	43	28	96	88
SINJ	193	141	1597	808	920	1075
SOLIN	311	223	1147	688	695	670
SPLIT	1768	1191	6523	4262	5302	6398
STARI GRAD	10	10	52	34	84	77
SUĆURAJ	0	1	13	7	27	19
SUPETAR	27	14	104	88	127	133
SUTIVAN	6	1	27	19	26	33
ŠESTANOVAC	10	9	103	31	93	95
ŠOLTA	14	5	60	51	145	91
TRILJ	73	40	584	203	347	254
TROGIR	132	88	448	251	404	334
TUČEPI	13	7	52	24	53	32
VIS	12	12	51	44	82	73
VRGORAC	39	32	368	169	278	245
VRLIKA	4	6	121	48	120	120
ZADVARJE	0	3	11	4	12	15
ZAGVOZD	3	8	85	37	74	44
ZMIJAVCI	10	12	119	50	65	75

Iz Splitsko-dalmatinske županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 3205 osoba s većim brojem muških osoba (66%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te mentalna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Splitsko-dalmatinskoj županiji živi 9468 branitelja s invaliditetom te 457 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

16.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Splitsko-dalmatinske županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su mentalna oštećenja te višestruka oštećenja (tablica 78.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 78.b.

Tablica 78.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Mentalna oštećenja	20089	3,4	49
Višestruka oštećenja	17590	3,0	43
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	17224	2,9	42
Oštećenja lokomotornog sustava	17042	2,9	42
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	10868	1,9	27
Intelektualna oštećenja	2473	0,4	6
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	2374	0,4	6
Oštećenja vida	2114	0,4	5
Oštećenja perifernog živčanog sustava	1751	0,3	4
Oštećenja sluha	1610	0,3	4
Poremećaji iz spektra autizma	456	0,1	1
Gluhoslijepeća	18	0	0

Tablica 78.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Mentalna oštećenja	ž	305	2962	3462
	m	646	8994	3720
Višestruka oštećenja	ž	619	2911	4818
	m	1093	4794	3355
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	432	3393	5512
	m	535	3413	3939
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	146	2979	5338
	m	132	4441	4006
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	775	1631	2790
	m	1040	2257	2375
Intelektualna oštećenja	ž	202	752	97
	m	330	1030	62
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	550	220	81
	m	1064	368	91
Oštećenja vida	ž	94	321	599
	m	100	505	495
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	28	337	263
	m	41	657	425
Oštećenja sluha	ž	67	253	332
	m	109	491	358
Poremećaji iz spektra autizma	ž	74	29	0
	m	260	93	0
Gluhosljepoća	ž	1	2	5
	m	0	6	4

Najčešće dijagnoze mentalnih oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini neurotičkih poremećaja, vezanih uz stres i somatoformnih poremećaja (F40-F49), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju, pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-152).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Splitsko-dalmatinskoj županiji 0,8%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega su 1852 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 130 branitelja Domovinskog rata, dok ih 29 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 79. prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 79. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	3357
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	4313
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	424
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	46
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	160
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	2267
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	1850
H90-H95	Drugi poremećaji uha	1479
Q90	Down sindrom	226
S48	Amputacija obje nadlaktice	9
S58	Amputacija obje podlaktice	2
S78	Amputacija obje natkoljenice	1
S88	Amputacija obje potkoljenice	8
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	416

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Splitsko-dalmatinske županije su psihičke bolesti te kronične bolesti (tablica 80.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 80.a i 80.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 80.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	316	674	1044	759	14218	17011
Kronične bolesti	621	2614	4428	1979	6	9648
Tjelesno oštećenje	402	873	771	622	1	2669
Intelektualne teškoće	11	98	332	676	1242	2359
Kronične bolesti kod djece	115	847	839	388	2	2191
Oštećenje vida	157	128	145	157	1294	1881
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	177	498	921	258	4	1858
Poremećaj glasa, jezika i govora	15	33	31	46	1319	1444
Oštećenje sluha	59	117	170	59	891	1296
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	685
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	56	257	102	415
Gluhosljepoća	-	-	0	1	0	1

Tablica 80.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	157	2547	3065
	m	286	7537	3419
Kronične bolesti	ž	20	2528	3112
	m	20	1830	2138
Tjelesno oštećenje	ž	77	537	813
	m	80	665	497
Intelektualne teškoće	ž	172	730	95
	m	297	1004	61
Kronične bolesti kod djece	ž	1024	-	-
	m	1167	-	-
Oštećenje vida	ž	68	275	559
	m	74	457	448
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	691	-	-
	m	1167	-	-
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	297	189	46
	m	537	323	52
Oštećenje sluha	ž	57	204	233
	m	91	422	289
Višestruke teškoće	ž	123	122	5
	m	190	243	2
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	64	28	0
	m	234	89	0
Gluhosljepoća	ž	0	1	0
	m	0	0	0

17. Šibensko-kninska županija**17.1. Opći sociodemografski podaci**

U Šibensko-kninskoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., žive 18463 osobe s invaliditetom od čega je 10895 muškog spola (59%) i 7568 ženskog spola (41%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 18,6% ukupnog stanovništva Šibensko-kninske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 9461 (51%), je u dobnoj skupini 65+ godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 7% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Šibensko-kninska županija iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ i za ukupnu prevalenciju, a ispod prosjeka ima prevalenciju u dječjoj dobi (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Šibensko-kninske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 81 i 82.

Iz Šibensko-kninske županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 687 osoba s većim brojem muških osoba (64%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Šibensko-kninskoj županiji živi 3040 branitelja s invaliditetom te 186 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

Tablica 81. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Šibensko-kninske županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
ŠIBENIK	7631	1,3	19
KNIN	2474	0,4	6
DRNIŠ	1616	0,3	4
VODICE	1253	0,2	3
SKRADIN	822	0,1	2
KISTANJE	635	0,1	2
UNEŠIĆ	472	0,1	1
BILICE	447	0,1	1
RUŽIĆ	421	0,1	1
ROGOZNICA	400	0,1	1
TISNO	369	0,1	1
PRIMOŠTEN	337	0,1	1
PIROVAC	298	0,1	1
BISKUPIJA	269	0	1
TRIBUNJ	239	0	1
PROMINA	235	0	1
MURTER – KORNATI	205	0	1
ERVENIK	179	0	0
KIJEVO	86	0	0
CIVLJANE	62	0	0
Nepoznato	13	0	0
Ukupno	18463		

Tablica 82. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Šibensko-kninske županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BILICE	26	15	119	59	126	102
BISKUPIJA	10	6	35	21	91	106
CIVLJANE	0	0	6	4	30	22
DRNIŠ	31	34	524	188	415	424
ERVENIK	1	3	23	11	70	71
KIJEVO	2	2	33	7	25	17
KISTANJE	32	20	115	75	156	237
KNIN	152	78	781	409	535	519
MURTER - KORNATI	14	7	40	32	71	41
PIROVAC	13	4	91	29	92	69
PRIMOŠTEN	12	10	86	40	103	86
PROMINA	10	6	58	13	86	62
ROGOZNICA	17	8	95	43	141	96
RUŽIĆ	12	3	116	48	127	115
SKRADIN	33	13	280	83	242	171
ŠIBENIK	371	218	2098	1185	1937	1822
TISNO	20	13	91	54	105	86
TRIBUNJ	16	12	56	28	75	52
UNEŠIĆ	9	9	104	22	135	193
VODICE	83	49	367	155	340	259

17.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Šibensko-kninske županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su višestruka oštećenja te oštećenja lokomotornog sustava (tablica 83.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 83.b.

Tablica 83.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Višestruka oštećenja	6114	1,0	15
Oštećenja lokomotornog sustava	5910	1,0	15
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirodne anomalije i rijetke bolesti	5796	1,0	14
Mentalna oštećenja	5357	0,9	13
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	2736	0,5	7
Oštećenja vida	780	0,1	2
Intelektualna oštećenja	702	0,1	2
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	697	0,1	2
Oštećenja sluha	629	0,1	2
Oštećenja perifernog živčanog sustava	594	0,1	1
Poremećaji iz spektra autizma	103	0	0
Gluhosljepoća	2	0	0

Tablica 83.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Višestruka oštećenja	ž	101	822	2178
	m	230	1321	1462
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	26	777	2365
	m	32	1164	1546
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	74	845	2248
	m	96	884	1649
Mentalna oštećenja	ž	37	684	931
	m	98	2402	1205
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	89	443	752
	m	108	609	735
Oštećenja vida	ž	17	122	250
	m	31	146	214
Intelektualna oštećenja	ž	54	205	30
	m	95	290	28
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	131	77	33
	m	283	143	30
Oštećenja sluha	ž	18	65	200
	m	36	136	174
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	7	105	136
	m	15	169	162
Poremećaji iz spektra autizma	ž	14	5	0
	m	68	16	0
Gluhosljepoća	ž	0	0	1
	m	0	1	0

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju, pripadaju skupini artropatija (M00-M25) i dorzopatija (M40-M54,) dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Šibensko-kninskoj županiji 0,1%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 249 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 29 branitelja Domovinskog rata, dok ih 5 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 84. prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 84. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	956
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1027
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	87
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	15
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	45
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	727
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	729
H90-H95	Drugi poremećaji uha	619
Q90	Down sindrom	48
S48	Amputacija obje nadlaktice	2
S88	Amputacija obje potkoljenice	4
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	89

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Šibensko-kninske županije su kronične bolesti te psihičke bolesti (tablica 85.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 85.a i 85.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 85.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Kronične bolesti	188	929	3499	244	1	4861
Psihičke bolesti	39	225	337	52	3507	4160
Intelektualne teškoće	2	21	50	141	460	674
Oštećenje vida	24	50	73	42	432	621
Poremećaj glasa, jezika i govora	3	9	17	11	409	449
Oštećenje sluha	7	22	37	11	300	377
Kronične bolesti kod djece	6	34	181	89	0	310
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	5	15	144	95	0	259
Tjelesno oštećenje	37	67	95	54	0	253
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	122
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	2	74	22	98

Tablica 85.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Kronične bolesti	ž	23	877	1932
	m	23	758	1248
Psihičke bolesti	ž	16	552	632
	m	30	1955	975
Intelektualne teškoće	ž	53	198	29
	m	90	279	25
Oštećenje vida	ž	12	101	173
	m	26	124	185
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	88	64	11
	m	152	118	16
Oštećenje sluha	ž	16	51	80
	m	34	102	94
Kronične bolesti kod djece	ž	154	-	-
	m	156	-	-
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	83	-	-
	m	176	-	-
Tjelesno oštećenje	ž	5	51	42
	m	13	88	54
Višestruke teškoće	ž	18	23	0
	m	45	35	1
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	14	5	0
	m	63	16	0

18. Varaždinska županija**18.1. Opći sociodemografski podaci**

U Varaždinskoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., živi 24188 osoba s invaliditetom od čega su 12664 muškog spola (52%) i 11524 ženskog spola (48%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 14,6% ukupnog stanovništva Varaždinske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 11060 (46%), je u dobnoj skupini 20-64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 11% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Varaždinska županija malo iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+, za ukupnu prevalenciju te za prevalenciju u dječjoj dobi (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Varaždinske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 86 i 87.

Iz Varaždinske županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 2306 osoba s većim brojem muških osoba (64%). Višestruka oštećenja, oštećenja govorno-glasovne glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Varaždinskoj županiji živi 1427 branitelja s invaliditetom te 99 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

Tablica 86. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Varaždinske županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
VARAŽDIN	6296	1,1	15
IVANEC	1995	0,3	5
NOVI MAROF	1744	0,3	4
LUDBREG	1132	0,2	3
LEPOGLAVA	1058	0,2	3
MARUŠEVEC	984	0,2	2
VARAŽDINSKE TOPLICE	962	0,2	2
TRNOVEC	922	0,2	2
GORNJI KNEGINEC	829	0,1	2
SRAČINEC	716	0,1	2
VIDOVEC	687	0,1	2
PETRIJANEC	669	0,1	2
BEDNJA	638	0,1	2
MARTIJANEC	577	0,1	1
CESTICA	573	0,1	1
JALŽABET	511	0,1	1
SVETI ĐURĐ	491	0,1	1
SVETI ILIJA	480	0,1	1
VINICA	439	0,1	1
BREZNICA	317	0,1	1
KLENOVNIK	316	0,1	1
BERETINEC	311	0,1	1
LJUBEŠĆICA	306	0,1	1
DONJA VOČA	303	0,1	1
MALI BUKOVEC	290	0	1
VISOKO	263	0	1
BREZNIČKI HUM	219	0	1
VELIKI BUKOVEC	160	0	0
Ukupno	24188		

Tablica 87. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Varaždinske županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BEDNJA	32	17	208	97	132	152
BERETINEC	16	13	89	74	61	58
BREZNICA	27	22	75	57	74	62
BREZNIČKI HUM	12	5	62	36	42	62
CESTICA	49	32	163	130	103	96
DONJA VOĆA	25	8	95	49	68	58
GORNJI KNEGINEC	65	41	213	162	170	178
IVANEC	91	64	484	388	448	520
JALŽABET	39	19	138	107	95	113
KLENOVNIK	28	4	94	77	49	64
LEPOGLAVA	55	46	293	190	231	243
LUDBREG	58	45	251	255	232	291
LJUBEŠĆICA	17	14	91	72	62	50
MALI BUKOVEC	15	20	77	57	54	67
MARTIJANEC	40	23	128	142	108	136
MARUŠEVEC	50	36	234	174	239	251
NOVI MAROF	104	74	527	371	322	346
PETRIJANEC	82	55	176	155	95	106
SRAČINEC	57	37	198	157	136	131
SVETI ĐURĐ	31	24	113	97	114	112
SVETI ILIJA	35	16	138	110	86	95
TRNOVEC BARTOLOVEČKI	51	45	227	202	191	206
VARAŽDIN	452	267	1463	1209	1243	1662
VARAŽDINSKE TOPLICE	74	50	257	193	190	198
VELIKI BUKOVEC	9	5	45	38	23	40
VIDOVEC	53	35	190	146	126	137
VINICA	29	20	109	74	107	100
VISOKO	12	18	52	51	65	65

18.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Varaždinske županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su višestruka oštećenja te oštećenja lokomotornog sustava (tablica 88.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 88.b.

Tablica 88.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Višestruka oštećenja	9044	1,5	22
Oštećenja lokomotornog sustava	8483	1,4	21
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	6709	1,1	17
Mentalna oštećenja	5455	0,9	13
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	4432	0,8	12
Intelektualna oštećenja	1685	0,8	11
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	1355	0,3	4
Oštećenja perifernog živčanog sustava	1099	0,2	3
Oštećenja vida	823	0,2	3
Oštećenja sluha	812	0,1	2
Poremećaji iz spektra autizma	116	0,1	2
Gluhoslijepeč	10	0	0

Tablica 88.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Višestruka oštećenja	ž	384	1820	2270
	m	681	2390	1499
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	77	1656	2686
	m	79	2008	1977
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	149	1575	2052
	m	189	1366	1378
Mentalna oštećenja	ž	112	1155	997
	m	301	2093	797
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	282	774	1085
	m	368	979	944
Intelektualna oštećenja	ž	150	511	67
	m	213	685	59
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	223	197	58
	m	488	342	47
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	20	291	257
	m	20	296	215
Oštećenja vida	ž	51	145	172
	m	72	233	150
Oštećenja sluha	ž	32	126	187
	m	42	227	198
Poremećaji iz spektra autizma	ž	18	7	0
	m	78	13	0
Gluhosljepoća	ž	0	1	1
	m	1	4	3

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju, pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Varaždinskoj županiji 0,3%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega su 624 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 29 branitelja Domovinskog rata, dok ih 3 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 89. prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 89. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1407
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1287
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	112
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	37
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	71
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	1223
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	624
H90-H95	Drugi poremećaji uha	858
Q90	Down sindrom	82
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S68	Amputacija obje šake	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	3
S88	Amputacija obje potkoljenice	2
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	149

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Varaždinske županije su psihičke bolesti te kronične bolesti (tablica 90.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 90.a i 90.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 90.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	174	217	253	101	3596	4341
Kronične bolesti	882	1200	1532	596	3	4213
Tjelesno oštećenje	509	589	461	236	0	1795
Intelektualne teškoće	57	97	145	150	1149	1598
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	1202
Poremećaj glasa, jezika i govora	39	37	27	18	854	975
Oštećenje vida	125	80	46	65	410	726
Kronične bolesti kod djece	38	117	334	131	0	620
Oštećenje sluha	52	63	55	13	429	612
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	51	113	350	81	4	599
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	31	42	26	99
Gluhosljepoća	-	-	2	0	1	3

Tablica 90.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	61	939	759
	m	162	1752	668
Kronične bolesti	ž	64	1161	1116
	m	92	1011	769
Tjelesno oštećenje	ž	57	385	477
	m	58	471	347
Intelektualne teškoće	ž	127	500	65
	m	185	665	56
Višestruke teškoće	ž	159	315	2
	m	261	462	3
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	140	180	18
	m	316	300	21
Oštećenje vida	ž	46	119	153
	m	66	208	134
Kronične bolesti kod djece	ž	299	-	-
	m	321	-	-
Oštećenje sluha	ž	22	95	134
	m	30	184	147
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	238	-	-
	m	361	-	-
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	16	7	0
	m	65	11	0
Gluhosljepoća	ž	0	0	0
	m	0	2	1

19. Virovitičko-podravska županija**19.1. Opći sociodemografski podaci**

U Virovitičko-podravskoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., živi 11447 osoba s invaliditetom od čega je 6847 muškog spola (60%) i 4600 ženskog spola (40%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 15,5% ukupnog stanovništva Virovitičko-podravske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 5976 (52%), je u dobnoj skupini 20-64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 8% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Virovitičko-podravska županija iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ i za ukupnu prevalenciju te da ima ispod prosjeka prevalenciju u dječjoj dobi (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Virovitičko-podravske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 91 i 92.

Tablica 91. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Virovitičko-podravske županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
VIROVITICA	3003	0,5	7
SLATINA	1826	0,3	4
PITOMAČA	1249	0,2	3
SUHOPOLJE	964	0,2	2
ORAHOVICA	630	0,1	2
ŠPIŠIĆ BUKOVICA	582	0,1	1
GRADINA	510	0,1	1
LUKAČ	445	0,1	1
ČAČINCI	400	0,1	1
SOPJE	373	0,1	1
VOČIN	316	0,1	1
ZDENCI	252	0	1
ČAĐAVICA	244	0	1
NOVA BUKOVICA	236	0	1
MIKLEUŠ	216	0	1
CRNAC	201	0	0
Ukupno	11447		

Tablica 92. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Virovitičko-podravske županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
CRNAC	5	5	80	23	44	44
ČAČINCI	6	6	158	59	93	78
ČAĐAVICA	11	1	90	29	64	49
GRADINA	28	23	189	99	79	92
LUKAČ	19	20	156	78	87	85
MIKLEUŠ	6	6	63	38	63	40
NOVA BUKOVICA	6	3	103	27	56	41
ORAHOVICA	16	15	213	121	138	127
PITOMAČA	70	57	411	245	199	267
SLATINA	74	38	596	341	449	328
SOPJE	6	15	110	55	109	78
SUHOPOLJE	57	38	325	178	166	200
ŠPIŠIĆ BUKOVICA	35	29	213	88	108	109
VIROVITICA	153	118	1013	592	635	492
VOČIN	12	7	96	63	90	48
ZDENCI	11	5	83	41	53	59

Iz Virovitičko-podravške županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 968 osoba s većim brojem muških osoba (60%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Virovitičko-podravskoj županiji živi 1971 branitelj s invaliditetom te 99 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

19.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Virovitičko-podravške županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su višestruka oštećenja te mentalna oštećenja (tablica 93.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 93.b.

Tablica 93.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Višestruka oštećenja	4378	0,7	11
Mentalna oštećenja	3946	0,7	10
Oštećenja lokomotornog sustava	3892	0,7	10
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	3533	0,6	9
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	1988	0,3	5
Intelektualna oštećenja	909	0,2	2
Oštećenja vida	494	0,1	1
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	458	0,1	1
Oštećenja sluha	402	0,1	1
Oštećenja perifernog živčanog sustava	392	0,1	1
Poremećaji iz spektra autizma	40	0	0
Gluhosljepoća	4	0	0

Tablica 93.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Višestruka oštećenja	ž	141	886	1127
	m	231	1188	805
Mentalna oštećenja	ž	37	650	615
	m	81	1844	719
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	37	682	1117
	m	29	1114	913
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	63	760	1136
	m	81	673	820
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	77	415	452
	m	122	503	419
Intelektualna oštećenja	ž	89	280	44
	m	128	339	29
Oštećenja vida	ž	21	95	115
	m	18	147	98
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	78	60	32
	m	175	89	24
Oštećenja sluha	ž	7	47	103
	m	17	118	110
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	2	86	58
	m	7	143	96
Poremećaji iz spektra autizma	ž	6	4	0
	m	25	5	0
Gluhosljepoća	ž	1	0	1
	m	0	1	1

Najčešći uzroci mentalnih oštećenja koja uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini neurotičkih poremećaja, vezanih uz stres i somatoformnih poremećaja (F40-F49), dok najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju, pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Virovitičko-podravskoj županiji 0,1%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 278 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 19 branitelja Domovinskog rata, dok ih 7 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 94. prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 94. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1062
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji	960
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	39
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	15
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	31
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	570
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	455
H90-H95	Drugi poremećaji uha	399
Q90	Down sindrom	31
S48	Amputacija obje nadlaktice	3
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S88	Amputacija obje potkoljenice	2
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	63

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Virovitičko-podravske županije su psihičke bolesti te kronične bolesti (tablica 95.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 95.a i 95.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 95.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	36	311	237	69	2757	3410
Kronične bolesti	213	809	949	294	0	2265
Tjelesno oštećenje	219	401	222	130	0	972
Intelektualne teškoće	6	79	103	104	589	881
Oštećenje vida	34	35	34	37	282	422
Oštećenje sluha	20	35	18	9	240	322
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	291
Kronične bolesti kod djece	14	70	159	34	0	277
Poremećaj glasa, jezika i govora	14	15	3	3	237	272
Razvojne teškoće koje nisu definirane	8	36	117	34	0	195
Listom oštećenja	-	-	-	-	-	-
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	6	18	14	38
Gluhosljepoća	-	-	0	1	0	1

Tablica 95.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	18	580	530
	m	33	1593	656
Kronične bolesti	ž	7	616	758
	m	4	430	450
Tjelesno oštećenje	ž	22	200	365
	m	23	189	173
Intelektualne teškoće	ž	84	274	43
	m	124	327	29
Oštećenje vida	ž	16	77	104
	m	15	124	86
Oštećenje sluha	ž	5	42	80
	m	11	95	89
Višestruke teškoće	ž	39	90	8
	m	49	104	1
Kronične bolesti kod djece	ž	129	-	-
	m	148	-	-
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	43	48	19
	m	70	73	19
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	78	-	-
	m	117	-	-
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	6	4	0
	m	23	5	0
Gluhosljepoća	ž	1	0	0
	m	0	0	0

20. Vukovarsko-srijemska županija**20.1. Opći sociodemografski podaci**

U Vukovarsko-srijemskoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., živi 21365 osoba s invaliditetom od čega je 13519 muškog spola (63%) i 7846 ženskog spola (37%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 14,2% ukupnog stanovništva Vukovarsko-srijemske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 11161 (52%), je u dobnoj skupini 20-64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 9% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Vukovarsko-srijemska županija iznad prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, a ispod prosjeka za prevalenciju u dječjoj dobi, za dobnu skupinu 65+ te za ukupnu prevalenciju (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Vukovarsko-srijemske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 96 i 97.

Iz Vukovarsko-srijemske županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 1861 osobu s većim brojem muških osoba (63%). Višestruka oštećenja, oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja te intelektualna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Vukovarsko-srijemskoj županiji živi 4779 branitelja s invaliditetom te 336 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poračća.

Tablica 96. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Vukovarsko-srijemske županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
VUKOVAR	4534	0,8	11
VINKOVCI	4472	0,8	11
ŽUPANJA	1113	0,2	3
IVANKOVO	805	0,1	2
NUŠTAR	783	0,1	2
ILOK	758	0,1	2
OTOK	676	0,1	2
STARI JANKOVCI	620	0,1	2
NIJEMCI	554	0,1	1
CERNA	486	0,1	1
DRENOVCI	484	0,1	1
TRPINJA	453	0,1	1
ANDRIJAŠEVCI	431	0,1	1
VRBANJA	402	0,1	1
BOROVO	399	0,1	1
TOVARNIK	363	0,1	1
BOŠNJACI	355	0,1	1
PRIVLAKA	339	0,1	1
GUNJA	338	0,1	1
JARMINA	333	0,1	1
STARI MIKANOVCI	328	0,1	1
BABINA GREDA	313	0,1	1
BOGDANOVCI	298	0,1	1
GRADIŠTE	289	0	1
MARKUŠICA	273	0	1
TORDINCI	237	0	1
TOMPOJEVCI	232	0	1
ŠTITAR	211	0	1
VOĐINCI	208	0	1
LOVAS	180	0	0
NEGOSLAVCI	97	0	0
Nepoznato	1	0	0
Ukupno	21365		

Tablica 97. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Vukovarsko-srijemske županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
ANDRIJAŠEVCI	22	15	187	69	83	55
BABINA GREDA	37	21	121	54	47	33
BOGDANOVCI	15	7	117	43	70	46
BOROVO	7	8	94	68	127	95
BOŠNJACI	28	12	114	69	80	52
CERNA	27	23	197	72	109	58
DRENOVCI	27	21	185	102	88	61
GRADIŠTE	34	12	108	32	63	40
GUNJA	23	12	124	69	66	44
ILOK	37	31	277	122	168	123
IVANKOVO	33	31	339	118	174	110
JARMINA	14	10	144	46	77	42
LOVAS	3	8	67	37	49	16
MARKUŠICA	15	8	69	38	77	66
NEGOSLAVCI	3	4	29	21	31	9
NIJEMCI	34	19	215	84	119	83
NUŠTAR	47	40	294	128	172	102
OTOK	45	20	297	103	132	79
PRIVLAKA	27	12	113	50	78	59
STARI JANKOVCI	41	22	230	72	161	94
STARI MIKANOVC	19	21	133	58	65	32
ŠTITAR	14	19	90	33	33	22
TOMPOJEVCI	9	2	91	42	53	35
TORDINCI	11	9	98	39	55	25
TOVARNIK	26	10	149	70	71	37
TRPINJA	17	11	122	99	104	100
VINKOVCI	199	177	1521	811	918	846
VOĐINCI	20	14	77	38	35	24
VRBANJA	32	14	179	47	67	63
VUKOVAR	237	125	1450	688	1122	912
ŽUPANJA	70	49	395	213	225	161

20.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Vukovarsko-srijemske županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su mentalna oštećenja te višestruka oštećenja (tablica 98.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 98.b.

Tablica 98.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Mentalna oštećenja	7182	1,2	18
Višestruka oštećenja	6666	1,1	16
Oštećenja lokomotornog sustava	6113	1,0	15
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	4537	0,8	11
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	2715	0,5	7
Intelektualna oštećenja	1466	0,2	4
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	1443	0,2	4
Oštećenja vida	717	0,1	2
Oštećenja sluha	576	0,1	1
Oštećenja perifernog živčanog sustava	534	0,1	1
Poremećaji iz spektra autizma	106	0	0
Gluhoslijepeća	5	0	0

Tablica 98.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Mentalna oštećenja	ž	73	1093	816
	m	164	3493	1543
Višestruka oštećenja	ž	405	1140	1075
	m	651	2207	1188
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	35	906	1369
	m	61	2124	1618
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	110	1082	1125
	m	156	1081	983
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	182	532	416
	m	266	784	535
Intelektualna oštećenja	ž	193	384	41
	m	279	527	42
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	234	277	46
	m	403	402	81
Oštećenja vida	ž	24	129	175
	m	27	192	170
Oštećenja sluha	ž	26	102	100
	m	33	189	126
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	14	94	56
	m	11	242	117
Poremećaji iz spektra autizma	ž	20	5	0
	m	68	13	0
Gluhosljepoća	ž	0	1	1
	m	0	2	1

Najčešći uzroci mentalnih oštećenja koja uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini neurotičkih poremećaja, vezanih uz stres i somatoformnih poremećaja (F40-F49), dok najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju, pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Vukovarsko-srijemskoj županiji 0,2%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 377 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 52 branitelja Domovinskog rata, dok ih 5 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 99. prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 99. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1067
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1068
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	104
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	23
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	62
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	828
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	636
H90-H95	Drugi poremećaji uha	560
Q90	Down sindrom	86
S48	Amputacija obje nadlaktice	2
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	1
S88	Amputacija obje potkoljenice	1
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	90

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Vukovarsko-srijemske županije su psihičke bolesti te kronične bolesti (tablica 100.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 100.a i 100.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 100.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	364	489	276	39	5115	6283
Kronične bolesti	811	1105	711	164	2	2793
Intelektualne teškoće	123	134	137	186	859	1439
Tjelesno oštećenje	418	500	244	126	0	1288
Poremećaj glasa, jezika i govora	69	76	35	41	950	1171
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	920
Oštećenje vida	71	52	57	73	412	665
Oštećenje sluha	54	61	44	6	343	508
Kronične bolesti kod djece	74	161	174	81	0	490
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	38	102	129	69	0	338
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	25	42	34	101

Tablica 100.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	47	998	761
	m	87	2962	1428
Kronične bolesti	ž	19	726	799
	m	21	659	569
Intelektualne teškoće	ž	190	379	41
	m	271	518	40
Tjelesno oštećenje	ž	30	204	478
	m	39	250	287
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	159	268	38
	m	248	384	74
Višestruke teškoće	ž	199	139	0
	m	311	270	1
Oštećenje vida	ž	21	122	165
	m	22	177	158
Oštećenje sluha	ž	24	96	84
	m	30	161	113
Kronične bolesti kod djece	ž	232	-	-
	m	258	-	-
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	115	-	-
	m	223	-	-
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	20	4	0
	m	65	12	0

21. Zadarska županija**21.1. Opći sociodemografski podaci**

U Zadarskoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., živi 19836 osoba s invaliditetom od čega je 12457 muškog spola (63%) i 7379 ženskog spola (37%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 11,8% ukupnog stanovništva Zadarske županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 8909 (45%), je u dobnoj skupini 20-64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 11% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Zadarska županija ispod prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ i za ukupnu prevalenciju te da ima i ispod prosjeka i prevalenciju u dječjoj dobi (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Zadarske županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 101 i 102.

Tablica 101. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Zadarske županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
ZADAR	7754	1,3	19
BENKOVAC	1633	0,3	4
OBROVAC	709	0,1	2
POLIČNIK	700	0,1	2
BIOGRAD NA MORU	553	0,1	1
SUKOŠAN	543	0,1	1
POSEDARJE	536	0,1	1
SVETI FILIP I JAKOV	527	0,1	1
GRAČAC	511	0,1	1
BIBINJE	478	0,1	1
VIR	477	0,1	1
PAKOŠTANE	399	0,1	1
RAŽANAC	371	0,1	1
PREKO	369	0,1	1
PAG	343	0,1	1
NIN	334	0,1	1
STANKOVCI	323	0,1	1
ZEMUNIK DONJI	303	0,1	1
STARIGRAD	301	0,1	1
NOVIGRAD	299	0,1	1
PAŠMAN	257	0	1
ŠKABRNJA	239	0	1
VRSI	239	0	1
PRIVLAKA	222	0	1
GALOVAC	211	0	1
JASENICE	208	0	1
SALI	204	0	1
POLAČA	177	0	0
KALI	152	0	0
LIŠANE OSTROVIČKE	133	0	0
KUKLJICA	96	0	0
POVLJANA	84	0	0
KOLAN	80	0	0
TKON	70	0	0
Nepoznato	1	0	0
Ukupno	19836		

Tablica 102. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Zadarske županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BENKOVAC	100	59	608	199	420	247
BIBINJE	49	27	168	52	107	75
BIOGRAD NA MORU	34	23	166	89	118	123
GALOVAC	9	5	75	22	65	35
GRAČAC	20	5	114	62	167	143
JASENICE	7	6	77	23	65	30
KALI	8	4	39	19	47	35
KOLAN	1	2	12	13	29	23
KUKLJICA	7	0	14	10	43	22
LIŠANE OSTROVIČKE	2	1	52	12	38	28
NIN	17	15	72	50	113	67
NOVIGRAD	18	12	119	41	78	31
OBROVAC	18	18	229	101	183	160
PAG	12	11	74	46	107	93
PAKOŠTANE	20	12	125	61	100	81
PAŠMAN	8	4	55	40	85	65
POLAČA	5	5	74	23	39	31
POLIČNIK	40	26	279	106	178	71
POSEDARJE	36	24	191	70	137	78
POVLJANA	4	2	14	10	31	23
PREKO	28	15	83	44	107	92
PRIVLAKA	9	5	75	29	65	39
RAŽANAC	26	12	117	44	113	59
SALI	16	9	40	25	67	47
STANKOVCI	21	14	127	29	86	46
STARIGRAD	13	7	100	25	95	61
SUKOŠAN	43	21	184	69	144	82
SVETI FILIP I JAKOV	26	14	156	81	142	108
ŠKABRNJA	9	13	90	27	69	31
TKON	3	4	15	4	31	13
VIR	31	7	108	68	159	104
VRSI	17	10	59	32	82	39
ZADAR	738	370	2289	1258	1559	1540
ZEMUNIK DONJI	15	16	83	41	95	53

Iz Zadarske županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 1588 osoba s većim brojem muških osoba (67%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te mentalna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Zadarskoj županiji žive 3753 branitelja s invaliditetom te 305 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

21.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Zadarske županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su mentalna oštećenja te višestruka oštećenja (tablica 103.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 103.b.

Tablica 103.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Mentalna oštećenja	5930	1,0	15
Višestruka oštećenja	5146	0,9	13
Oštećenja lokomotornog sustava	5125	0,9	13
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	4452	0,8	11
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	2571	0,4	6
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	1063	0,2	3
Intelektualna oštećenja	732	0,1	2
Oštećenja perifernog živčanog sustava	700	0,1	2
Oštećenja vida	633	0,1	2
Oštećenja sluha	380	0,1	1
Poremećaji iz spektra autizma	135	0	0
Gluhosljepoća	3	0	0

Tablica 103.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Mentalna oštećenja	ž	66	732	729
	m	221	2859	1323
Višestruka oštećenja	ž	147	781	1221
	m	318	1453	1226
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	31	752	1355
	m	53	1501	1433
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	86	825	1274
	m	135	898	1234
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	101	444	589
	m	175	642	620
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	254	61	18
	m	577	127	26
Intelektualna oštećenja	ž	103	158	31
	m	146	259	35
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	14	109	129
	m	20	233	195
Oštećenja vida	ž	7	81	172
	m	21	157	195
Oštećenja sluha	ž	21	61	65
	m	25	112	96
Poremećaji iz spektra autizma	ž	19	5	0
	m	91	20	0
Gluhosljepoća	ž	1	1	0
	m	0	0	1

Najčešći uzroci mentalnih oštećenja koja uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini neurotičkih poremećaja, vezanih uz stres i somatoformnih poremećaja (F40-F49), dok najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju, pripadaju skupini artropatija (M00-M25) i dorzopatija (M40-M54).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Zadarskoj županiji 0,2%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega je 559 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 53 branitelja Domovinskog rata, dok ih 8 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 104. prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 104. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	827
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1128
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	126
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	18
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	62
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	798
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	470
H90-H95	Drugi poremećaji uha	369
Q90	Down sindrom	81
S48	Amputacija obje nadlaktice	1
S58	Amputacija obje podlaktice	1
S78	Amputacija obje natkoljenice	1
G35	Multipla skleroza	121

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Zadarske županije su psihičke bolesti te kronične bolesti (tablica 105.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 105.a i 105.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 105.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	33	158	284	102	4430	5007
Kronične bolesti	140	440	726	515	0	1821
Tjelesno oštećenje	437	432	423	274	2	1568
Poremećaj glasa, jezika i govora	3	10	5	16	765	799
Intelektualne teškoće	1	9	104	121	461	696
Oštećenje vida	68	57	53	51	381	610
Kronične bolesti kod djece	26	72	152	104	1	355
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	21	76	181	66	1	345
Oštećenje sluha	9	27	28	27	228	319
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	236
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	6	78	41	125

Tablica 105.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	47	588	654
	m	169	2362	1187
Kronične bolesti	ž	16	488	547
	m	14	367	389
Tjelesno oštećenje	ž	62	452	313
	m	90	358	293
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	189	53	9
	m	422	112	14
Intelektualne teškoće	ž	94	148	31
	m	139	249	35
Oštećenje vida	ž	7	78	168
	m	18	148	191
Kronične bolesti kod djece	ž	149	-	-
	m	206	-	-
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	116	-	-
	m	229	-	-
Oštećenje sluha	ž	19	50	49
	m	23	97	81
Višestruke teškoće	ž	58	14	0
	m	128	35	1
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	18	4	0
	m	84	19	0

22. Zagrebačka županija

22.1. Opći sociodemografski podaci

U Zagrebačkoj županiji, stanje na dan 09.09.2021., živi 39417 osoba s invaliditetom od čega je 22069 muškog spola (56%) i 17348 ženskog spola (44%) (tablica 1) te na taj način osobe s invaliditetom čine 12,7% ukupnog stanovništva Zagrebačke županije (tablica 2). Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 17822 (45%), je u dobnoj skupini 20-64 godina (tablica 1). Iz tablice 1 moguće je uočiti da je invaliditet prisutan u svim dobnim skupinama, a u udjelu od 14% prisutan je i u dječjoj dobi, 0-19 godina. Ukoliko se razmotri koliki je udio osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu županije, prema navedenim dobnim skupinama, dolazimo do podatka da je Zagrebačka županija ispod prosjeka RH za radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ i za ukupnu prevalenciju te da ima iznad prosjeka prevalenciju u dječjoj dobi (tablica 2).

Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Zagrebačke županije te razrada prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 106 i 107.

Tablica 106. Prikaz udjela osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu gradova Zagrebačke županije – prevalencija invaliditeta na 10000 stanovnika

Grad	Broj osoba	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
VELIKA GORICA	8039	1,4	20
SAMOBOR	4329	0,7	11
ZAPREŠIĆ	3273	0,6	8
SVETA NEDELJA	2130	0,4	5
SVETI IVAN ZELINA	2047	0,3	5
JASTREBARSKO	1955	0,3	5
DUGO SELO	1900	0,3	5
VRBOVEC	1869	0,3	5
IVANIĆ-GRAD	1790	0,3	4
BRDOVEC	1389	0,2	3
KRIŽ	990	0,2	2
RUGVICA	891	0,2	2
BISTRA	888	0,2	2
BRCKOVLJANI	781	0,1	2
KLOŠTAR IVANIĆ	751	0,1	2
DUBRAVA	733	0,1	2
KLINČA SELA	610	0,1	2
JAKOVLJE	583	0,1	1
GRADEC	520	0,1	1
PISAROVINA	509	0,1	1
STUPNIK	459	0,1	1
PUŠĆA	353	0,1	1
MARIJA GORICA	331	0,1	1
KRAŠIĆ	284	0	1
KRAVARSKO	271	0	1
POKUPSKO	269	0	1
ORLE	261	0	1
FARKAŠEVAC	203	0	0
LUKA	191	0	0
PRESEKA	185	0	0
DUBRAVICA	179	0	0
RAKOVEC	176	0	0
BEDENICA	150	0	0
ŽUMBERAK	128	0	0
Ukupno	39417		

Tablica 107. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima Zagrebačke županije

Grad	Dobne skupine					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BEDENICA	7	9	46	29	33	26
BISTRA	72	42	262	182	172	158
BRCKOVLJANI	44	28	229	180	166	134
BRDOVEC	152	80	358	286	261	252
DUBRAVA	33	26	225	147	181	121
DUBRAVICA	13	3	51	40	43	29
DUGO SELO	145	88	559	381	381	346
FARKAŠEVAC	14	6	71	39	41	32
GRADEC	50	31	143	98	101	97
IVANIČ-GRAD	139	107	515	334	352	343
JAKOVLJE	34	22	161	118	127	121
JASTREBARSKO	123	88	439	387	477	441
KLINČA SELA	49	31	163	104	148	115
KLOŠTAR IVANIČ	76	35	206	138	161	135
KRAŠIĆ	15	15	75	43	72	64
KRAVARSKO	40	10	91	44	58	28
KRIŽ	64	48	287	163	212	216
LUKA	12	5	54	37	46	37
MARIJA GORICA	37	18	77	65	83	51
ORLE	27	26	82	52	36	38
PISAROVINA	43	17	132	69	134	114
POKUPSKO	17	14	108	31	68	31
PRESEKA	15	8	58	35	37	32
PUŠĆA	42	24	82	63	80	62
RAKOVEC	21	12	53	34	26	30
RUGVICA	49	36	265	197	189	155
SAMOBOR	443	270	1095	804	930	787
STUPNIK	43	29	117	95	98	77
SVETA NEDELJA	184	111	565	383	477	410
SVETI IVAN ZELINA	106	66	532	425	473	445
VELIKA GORICA	809	519	1958	1478	1618	1657
VRBOVEC	195	109	487	360	368	350
ZAPREŠIĆ	291	179	750	629	644	780
ŽUMBERAK	5	2	35	21	36	29

Iz Zagrebačke županije, u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom, pristigla su rješenja o primjerenom obliku školovanja za 4151 osobu s većim brojem muških osoba (65%). Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te mentalna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. U Zagrebačkoj županiji žive 2662 branitelja s invaliditetom te 193 osobe koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i porača.

22.2. Vrste oštećenja i oštećenja funkcionalnih sposobnosti

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom s područja Zagrebačke županije, na temelju Zakona o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom (NN 64/01), su oštećenja lokomotornog sustava te višestruka oštećenja (tablica 108.a). Vrste oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe razvrstane prema spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablici 108.b.

Tablica 108.a. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 10000 stanovnika
Oštećenja lokomotornog sustava	11756	2,0	29
Višestruka oštećenja	10652	1,8	26
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	8455	1,4	21
Mentalna oštećenja	7939	1,4	20
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	7927	1,4	19
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	2764	0,5	7
Intelektualna oštećenja	1954	0,3	5
Oštećenja vida	1091	0,2	3
Oštećenja sluha	919	0,2	2
Oštećenja perifernog živčanog sustava	860	0,1	2
Poremećaji iz spektra autizma	238	0	1
Gluhosljepoća	14	0	0

Tablica 108.b. Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osobe prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Oštećenja lokomotornog sustava	ž	134	2283	3050
	m	189	2898	3202
Višestruka oštećenja	ž	532	2004	2502
	m	952	2582	2080
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	ž	210	2091	2333
	m	313	1664	1844
Mentalna oštećenja	ž	215	1694	1318
	m	455	2732	1525
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	ž	519	1244	2104
	m	717	1548	1795
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	ž	522	377	59
	m	998	733	75
Intelektualna oštećenja	ž	197	578	46
	m	326	759	48
Oštećenja vida	ž	51	220	241
	m	62	308	209
Oštećenja sluha	ž	29	179	142
	m	57	297	215
Oštećenja perifernog živčanog sustava	ž	24	192	128
	m	26	309	181
Poremećaji iz spektra autizma	ž	33	16	0
	m	153	36	0
Gluhosljepoća	ž	0	2	4
	m	0	6	2

Najčešći uzroci oštećenja lokomotornog sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetna dijagnoza pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54), dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju, pripadaju skupini ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

Broj osoba sa 100% oštećenjem moguće je prikazati samo, zbog nepostojanja jedinstvenog propisa, prikazom stanja u resorima koji koriste postotke za vrednovanje opsega oštećenja. Takvim načinom prikaza dolazimo do podataka da je u Zagrebačkoj županiji 0,4%, od ukupnog broja osoba s invaliditetom, vještačeno kao osobe sa 100% oštećenjem od čega su 1133 u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 48 branitelja Domovinskog rata, dok ih 6 ima 100% oštećenje kao posljedicu ratnih ili poratnih događanja u II svjetskom ratu.

U tablici 109. prikazani su podaci o nekim dijagnozama koje se mogu kvalificirati kao teži oblici invaliditeta.

Tablica 109. Prikaz nekih dijagnoza koje u potpunosti ili većoj mjeri invalidiziraju osobu

MKB šifra	Opis dijagnoze	Broj osoba
F00-F09	Organski i simptomatski duševni poremećaji	1721
F20-F29	Shizofrenija, shizotipni i sumanutni poremećaji	1488
F84	Pervazivni razvojni poremećaj (autizam)	223
G10-G13	Sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav	57
G70-G73	Bolesti mioneuralne veze i mišića	81
G80-G83	Cerebralna paraliza i ostali paralitični sindromi	1331
H53-H54	Vidni poremećaji i sljepoća	886
H90-H95	Drugi poremećaji uha	892
Q90	Down sindrom	120
S48	Amputacija obje nadlaktice	5
S78	Amputacija obje natkoljenice	2
S88	Amputacija obje potkoljenice	2
S98	Amputacija oba stopala	1
G35	Multipla skleroza	256

Najčešća oštećenja funkcionalnih sposobnosti kod osoba s invaliditetom s područja Zagrebačke županije su psihičke bolesti te kronične bolesti (tablica 110.a). Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti s pripadajućim razradama prema razinama oštećenja te spolu i dobnim skupinama nalaze se u tablicama 110.a i 110.b. Ovdje je važno istaknuti da se oštećenja funkcionalnih sposobnosti procjenjuju od 01.01.2015. godine od uspostave jedinstvenog tijela vještačenja.

Tablica 110.a. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema razinama oštećenja

Vrste oštećenja	1. razina	2. razina	3. razina	4. razina	Nedefinirano	Ukupno
Psihičke bolesti	244	489	409	143	5593	6878
Kronične bolesti	858	1587	1935	817	3	5200
Poremećaj glasa, jezika i govora	80	201	102	43	1915	2341
Intelektualne teškoće	104	111	136	263	1226	1840
Tjelesno oštećenje	435	535	499	314	3	1786
Kronične bolesti kod djece	133	465	335	192	1	1126
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	216	484	296	95	5	1096
Oštećenje vida	108	99	54	85	635	981
Oštećenje sluha	79	76	67	35	504	761
Višestruke teškoće	-	-	-	-	-	584
Poremećaji iz autističnog spektra	-	-	45	95	86	226
Gluhosljepoća	-	-	1	0	0	1

Tablica 110.b. Prikaz prema oštećenjima funkcionalnih sposobnosti – razrada prema spolu i dobnim skupinama

Vrste oštećenja	Spol	Dobne skupine		
		0-19	20-64	65+
Psihičke bolesti	ž	110	1526	1207
	m	260	2350	1425
Kronične bolesti	ž	54	1525	1410
	m	80	1205	926
Poremećaj glasa, jezika i govora	ž	427	361	29
	m	805	667	52
Intelektualne teškoće	ž	166	567	46
	m	274	740	47
Tjelesno oštećenje	ž	63	398	479
	m	72	476	298
Kronične bolesti kod djece	ž	485	-	-
	m	641	-	-
Razvojne teškoće koje nisu definirane Listom oštećenja	ž	422	-	-
	m	674	-	-
Oštećenje vida	ž	40	194	224
	m	40	281	202
Oštećenje sluha	ž	22	160	109
	m	43	248	179
Višestruke teškoće	ž	175	63	2
	m	255	88	1
Poremećaji iz autističnog spektra	ž	31	16	0
	m	144	35	0
Gluhosljepoća	ž	0	1	0
	m	0	0	0